

Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centrs

Hipokrāta iela 2, Rīga, LV-1038, tālr. 67536138, fakss 67536136, e-pasts vtmece@vtmec.gov.lv, www.vtmec.gov.lv

2014. GADA PUBLISKAIS PĀRSKATS

RĪGĀ 2015

Saturs

PRIEKŠVĀRDS	3
PAMATINFORMĀCIJA	4
MĒRĶI UN TO IZPILDE.....	5
PĀRSKATA GADĀ NOTIKUŠĀS BŪTISKĀS PĀRMAIŅAS	5
DARBĪBAS REZULTĀTI.....	7
MIRUŠO PERSONU TIESU MEDICĪNISKĀS EKSPERTĪZES	8
Nevardarbīgas nāves gadījumu skaits Latvijā.....	10
Vardarbīgas nāves gadījumu skaits Latvijā	11
Bērnu un pusaudžu mirstība	13
Tiesmedicīniskās ekspertīzes neatpazītiem mirušiem.....	14
DZĪVO PERSONU TIESU MEDICĪNISKĀS EKSPERTĪZES	15
KOMISIJAS TIESU MEDICĪNAS EKSPERTĪZES	17
EKSPERTU IZBRAUKUMI UZ NOTIKUMA VIETĀM UN PIEDALĪŠANĀS TIESAS SĒDĒS	18
EKSPERTĪZES UN IZPĒTES DEPARTAMENTA STRUKTŪRVIENTĪBU DARBĪBAS PĀRSKATS	19
Tanatoloģijas nodaļa.....	19
Klīniskā tiesu medicīniskās ekspertīzes nodaļa	21
Reģionālās nodaļas	23
Tiesu histoloģijas laboratorija.....	35
Tiesu medicīnas ģenētikas un seroloģijas laboratorija.....	36
Tiesu medicīniskās kriminālistikas laboratorija.....	38
Tiesu toksikoloģijas laboratorija.....	39
LATVIJAS AUDU BANKAS NODAĻA	41
ZINĀTNISKI METODISKĀ PADOME.....	42
FINANŠU RESURSI UN IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI	44
PERSONĀLS.....	47
DARBA IZPILDES REZULTĀTU NOVĒRTĒŠANA.....	48
DARBINIEKU IZGLĪTĪBA	49
DARBINIEKU KVALIFIKĀCIJAS UZTURĒŠANA	50
DARBINIEKU VIEDOKĻA APZINĀŠANA	51
KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU.....	52
PASĀKUMI, KAS VEIKTI PAKALPOJUMU KVALITĀTES UN IESTĀDES ADMINISTRĒŠANAS UZLABOŠANAI.....	53
PASĀKUMI, KAS VEIKTI VADĪBAS AUDITA UN IEKŠĒJĀS KONTROLES IETEIKUMU REALIZĀCIJAI.....	56
IEKŠĒJĀ KVALITĀTES KONTROLE.....	56
ĀRĒJO INSTITŪCIJU VĒRTĒJUMI	57
STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA	58
PLĀNOTIE PASĀKUMI 2015.GADĀ.....	59
GALVENIE UZDEVUMI UN PASĀKUMI 2015.GADĀ.....	59
PLĀNOTIE SADARBĪBAS PROJEKTI UN PĒTĪJUMI	60

PRIEKŠVārds

2014. gads Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centram (turpmāk – Centrs) bija īpaši nozīmīgs, jo paveikti vairāki svarīgi un nozīmīgi darbi. Viens no tiem – īstenota projekta KPFI ietvaros “Par Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu iesniegumu atklātā konkursa “Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai” IV kārtā “Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra ēkas, Hipokrāta ielā 2, Rīgā, energoefektivitātes paaugstinoši vienkāršotas renovācijas darbi”. Kā otrs nozīmīgākais pasākums – Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs pieņēma lēmumu par Centra Ekspertīzes un izpētes departamenta akreditācijas sfēras paplašināšanu ar 4 Tiesu toksikoloģijas laboratorijas metodēm “Psihoaktīvo vielu identificēšana cilvēka bioloģiskajā materiālā un lietiskajos pierādījumos” jomā.

Bez iepriekšminētajiem 2014. gadā Centrā kopumā paveikts liels darbs iestādes darbības nostiprināšanā un attīstībā.

Paldies visiem Centra darbiniekiem, kas profesionāli un godprātīgi veikuši savus pienākumus sarežģītajā darbā, nodrošinājuši iestādes nepārtrauktu darbību, sevišķi KPFI projekta īstenošanas laikā, saskaroties un pārvarot būtiskas neērtības renovācijas laikā.

Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes
centra direktore

A. Mežsarga

PAMATINFORMĀCIJA

Centrs ir veselības ministra pakļautībā esoša tiesās pārvaldes iestāde, kuras darbības mērķis ir tiesu medicīnisko un bioloģisko ekspertīžu un izpētes nodrošināšana, ārstniecības iestāžu nodrošināšana ar audu transplantātiem, zinātniskās pētniecības veikšana un pēcdiploma izglītības organizēšana tiesu medicīnas jomā.

Centram ir sekojošas funkcijas:

1. veikt tiesu medicīniskās ekspertīzes;
2. organizēt zinātnisko darbu un pēcdiploma izglītību tiesu medicīnas jomā;
3. sniegt konsultatīvu palīdzību tiesu medicīnas jomā tiesībsardzības un ārstniecības iestādēm;
4. iespēju robežās nodrošināt ārstniecības iestādes ar audu transplantātiem.

Centra juridiskā un centrālā biroja adrese – Hipokrāta ielā 2, Rīgā, LV-1038; nodokļu maksātāja reģistrācijas Nr. 90000058752.

Rīgā, Maskavas ielā 80 atrodas Centra Klīniskā tiesu medicīniskās ekspertīzes nodaļa, kā arī Centram ir reģionālās nodaļas: Kurzeme (centrs Ventspilī), Latgale (Daugavpilī), Vidzeme (Valmierā) un Zemgale (Jelgavā).

Centrs ir valsts civildienesta iestāde, pamatojoties uz Ministru kabineta 2011. gada 19. oktobrī apstiprinātiem noteikumiem Nr.824 „Grozījumi Ministru kabineta 2004.gada 7.septembra noteikumos Nr.776 "Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra nolikums"”.

Centrs ir iekļauts arī Ārstniecības iestāžu un sertifikācijas reģistrā.

Īstenotās budžeta programmas, apakšprogrammas:

- Specializētās veselības aprūpes nodrošināšana (Kods 39), apakšprogramma: Tiesu medicīniskā ekspertīze (Kods 0600);
- Medicīnas izglītība (Kods 02), apakšprogramma: Rezidentu apmācība (Kods 0400);
- Starptautisko saistību un līgumu izpildes nodrošināšana (Kods 37), apakšprogramma: Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta projektu īstenošana (Kods 0600);
- Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem izlietojums (Kods 99).

MĒRĶI UN TO IZPILDE

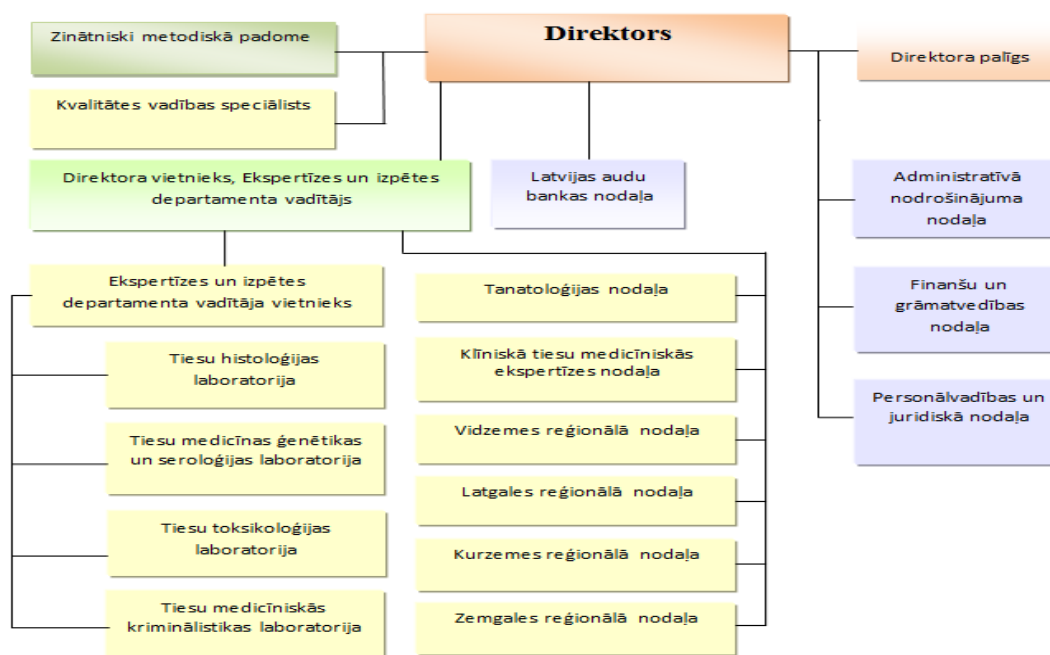
1.tabula.

Centra mērķi 2014.gadam

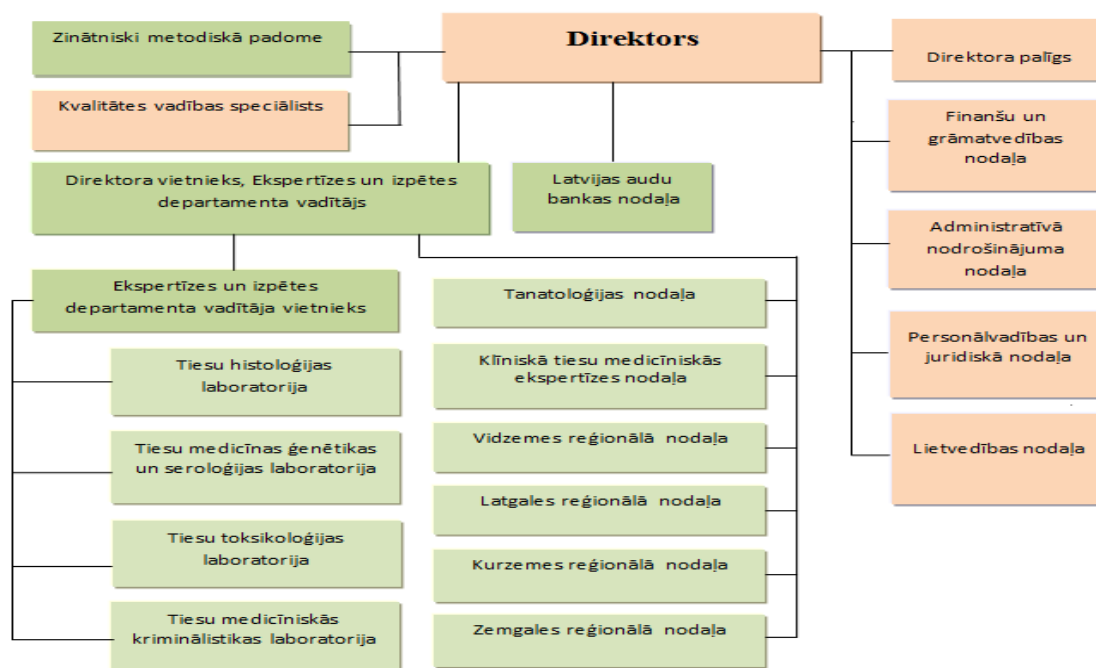
Mērķi 2014.gadā	Izpilde
Nodrošināt Centra normatīvo aktu un procesu vienkāršošanu un elektronizēšanu administratīvā sloga mazināšanai	Izpildīts
Veicināt nodarbināto profesionalitātes celšanu, ieviest klientorientētu apkalpošanu un modernu, aktīvu komunikāciju	Izpildīts
Uzlabot iestādes sniegto pakalpojumu kvalitāti, ieviešot kvalitātes pārvaldības sistēmu, jaunas tehnoloģijas un nepieciešamo materiālo nodrošinājumu	Daļēji izpildīts
Apzināt Centra turpmākas kvalitatīvas un efektīvas darbības nodrošināšanai nepieciešamos infrastruktūras (telpu uzlabojumi, iekārtu iegādes) uzlabojumus un iesniegt VM iekļaušanai ES finansējuma pieprasījuma plānā 2014.-2020.gada plānošanā	Pārsniegts
Aktualizēt korupcijas risku identificēšanu un nodrošināt pretkorupcijas pasākumu plāna 2013. un 2014.gadam izpildi	Izpildīts
Veikt nozares normatīvā regulējuma ietekmes izvērtējumu un aktualizāciju tiesu medicīnas jomā	Pārsniegts
Stiprināt sabiedrības līdzdalību iestādes iniciatīvām	Iesākts

PĀRSKATA GADĀ NOTIKUŠĀS BŪTISKĀS PĀRMAIŅAS

Ar Centra 2013.gada 19.decembra rīkojumu Nr.V1.1.-4/136 Par darba optimizāciju un izmaiņām Centra organizatoriskajā struktūrā” sakarā ar Elektroniskās lietvedības dokumentu informācijas sistēmas ieviešanu veikti grozījumi Centra struktūrā, kas stājās spēkā ar 2014.gada 1. februārī – izveidota jauna struktūrvienība: Lietvedības nodaļa.

1.attēls. Centra struktūra līdz 2014.gada 1.februārim

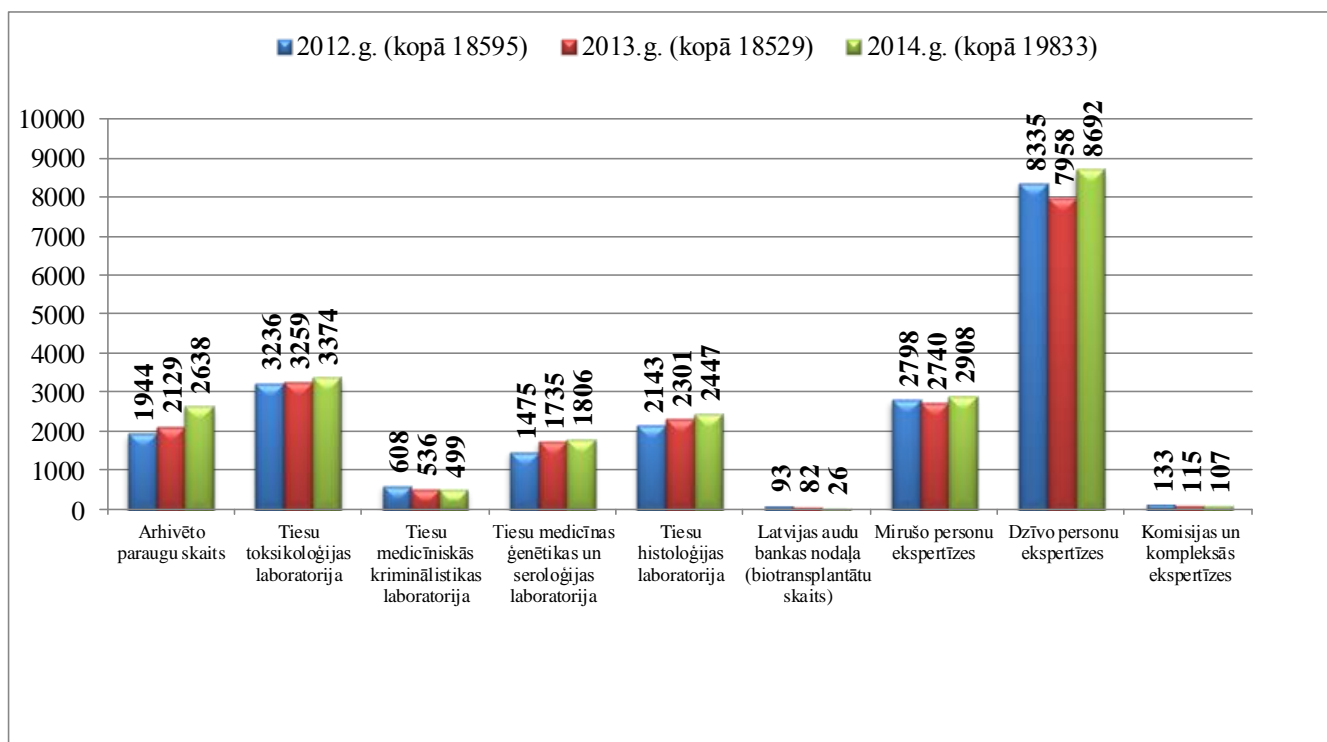
2.attēls. Centra struktūra no 2014.gada 1.februāra

2014.gadā Centrā veikti būtiski pasākumi nozīmīgākajās jomās:

1. Materiāl-tehniskās bāzes nodrošinājumā;
2. Pārvaldības sistēmas pilnveidē;
3. Tiešo funkciju kompetences apliecināšanā.

Finanšu līdzekļu trūkuma dēļ 2014.gadā netika uzsākta Jauno politikas iniciatīvu projekta realizācija.

DARBĪBAS REZULTĀTI

3.attēls. 2014. gada rezultatīvie darba rādītāji salīdzinot ar 2012. un 2013.gadu

2014.gadā kopumā veiktas 19 833 ekspertīzes un izpētes.

Salīdzinot kopējo tiesu medicīnisko ekspertīžu un izpēšu skaitu (t.sk., maksas pakalpojumiem) trīs gadu laikā (2012.-2014.g.) redzams, ka 2014.gadā to skaits ievērojami palielinājies (par 1304 ekspertīzēm un izpētēm) salīdzinājumā ar 2013.gadu.

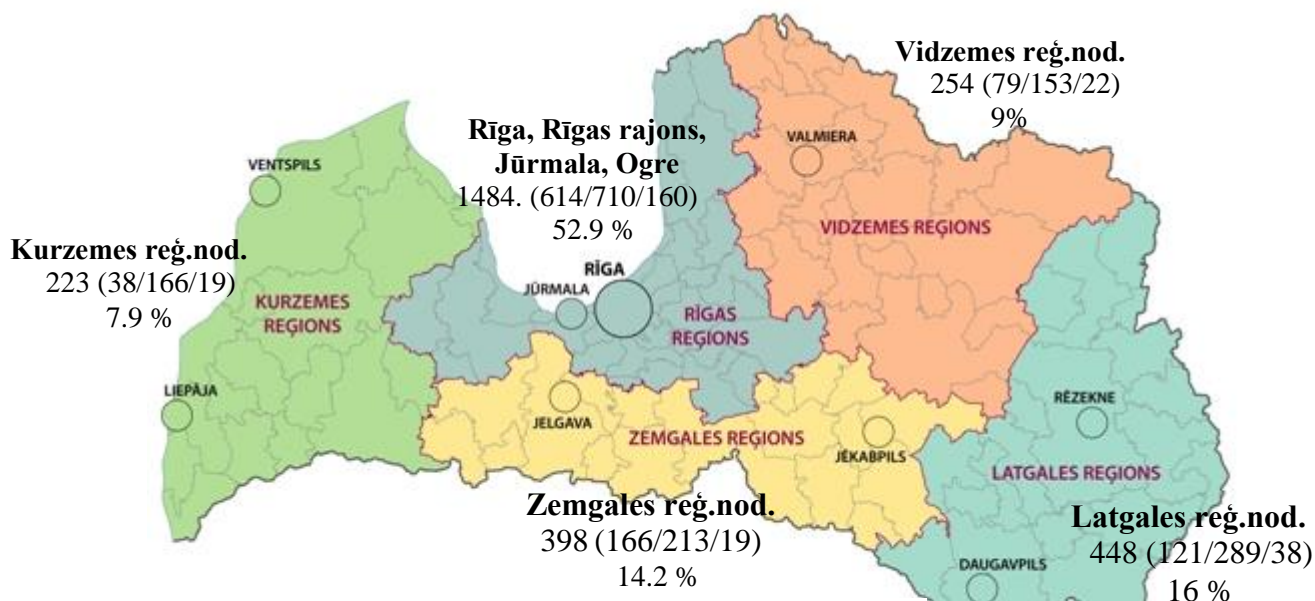
Salīdzinot tiesu medicīnisko ekspertīžu skaitu mirušām personām (pēc procesa virzītāja lēmumiem) vērojams to pieaugums – 2013.gadā veiktas 2740 ekspertīzes (salīdzinot ar 2012.gadu par 10 ekspertīzēm vairāk), bet 2014. gadā veiktas 2908 ekspertīzes (par 168 ekspertīzēm vairāk). Arī attiecībā uz dzīvo personu ekspertīžu skaitu var teikt to pašu - ekspertīžu skaits (pēc procesa virzītāja lēmuma) pieaudzis 2014.gadā par 734 ekspertīzēm salīdzinot ar 2013.gadu.

Analizējot Ekspertīzes un izpētes departamenta laboratoriju darbu kontaktēts, ka Tiesu toksikoloģijas laboratorijā, Tiesu histoloģijas laboratorijā un Tiesu medicīnas ģenētikas un seroloģijas laboratorijā darba apjoms ir palielinājies, bet Tiesu medicīniskās kriminālistikas laboratorijā darba apjoms ir samazinājies, toties izpētes objektu skaits ir palicis līdzšinējā līmenī.

Sagatavoti 2638 bioloģiskā materiāla paraugi līķa bioloģiskā materiāla arhīvā, kurus atbilstoši Ministru kabineta 2005.gada 23.augusta noteikumiem Nr.620 „DNS nacionālajā datu bāzē iekļaujamo ziņu, kā arī bioloģiskā materiāla un bioloģiskās izcelsmes pēdu izņemšanas kārtība” izmanto personas identifikācijai. Daļa no bioloģiskā materiāla paraugiem tiek izmantoti DNS Nacionālās datu bāzes uzturēšanai.

Latvijas audu bankas nodaļā biotransplantātus (26) ieguva līdz 2014.gada 20.martam, kad saņemta Zāļu valsts aģentūras oficiāla vēstule par nepieciešamību saņemt audu izmantošanas atļauju atbilstoši MK 2013.gada 22.oktobra noteikumiem 1176 “Cilvēka audu un šūnu izmantošanas kārtība”, lai turpmāk Centrs varētu nodarboties ar biotransplantātu iegūvi.

MIRUŠO PERSONU TIESU MEDICĪNISKĀS EKSPERTĪZES

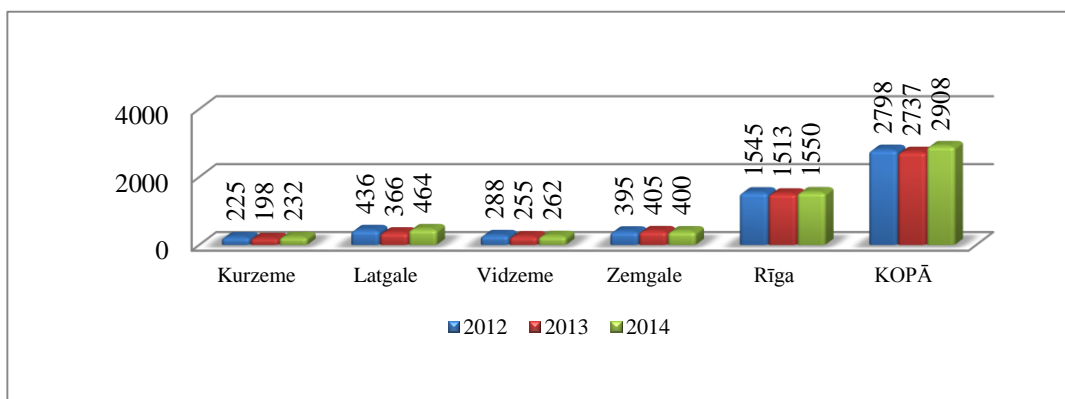
Tiesu medicīnisko ekspertīžu (autopsiju) skaits valstī	2807
Nevarbīga nāve	1018
Vardarbīga nāve	1531
Nāves cēlonis nav noteikts	258

*% - no kopējā autopsiju skaita valstī

4.attēls. Mirušo personu tiesmedicīnisko ekspertīžu (autopsiju) skaits Latvijā 2014.gadā

Kopumā mirušām personām atskaites periodā valstī veiktas 2908, bet Rīgā 1550 ekspertīzes – kas sastāda 53.3 % no koējā ekspertīžu un izpēšu skaita.

Salīdzinot tiesu medicīnisko ekspertīžu skaitu mirušām personām, vērojams to kāpums – 2013.gadā veiktas 2740 ekspertīzes (salīdzinot ar 2012.gadu par 10 ekspertīzēm vairāk), bet 2014. gadā veiktas 2908 ekspertīzes (par 168 ekspertīzēm vairāk nekā 2013.gadā).

5.attēls. Mirušo personu tiesmedicīnisko ekspertīžu (autopsiju) skaits Latvijā 2014.gadā

Rīgā un Latvijā kopumā skaitliskā un procentuālā attiecība mirušo personu ekspertīzēs pēdējos gados palielinās.

2.tabula.

Mirušo personu ekspertīzes 2012.-2014.gados Rīgā un Latvijā

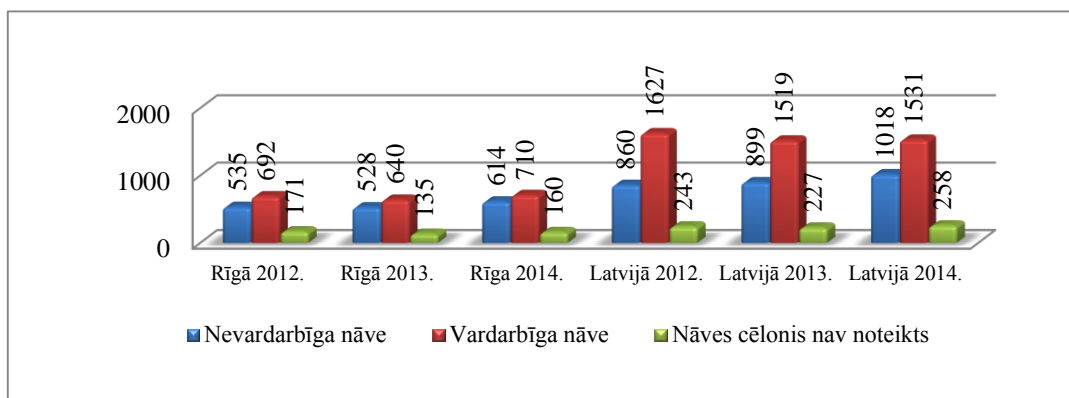
GADS	2012	2013	2014
RĪGA	1398	1376	1550
LATVIJA	2730	2740	2908
% Rīga/Latvija	51%	50.2%	53.3%

3.tabula.

Vardarbīgā un nevardarbīgā nāvē mirušo skaits Rīgā un Latvijā 2012.-2014.gadā

Gads	Nevardarbīga nāve		Vardarbīga nāve	
	Rīga	Latvija	Rīga	Latvija
2012	535	860	692	1627
2013	528	899	640	1519
2014	614	1018	710	1531

Analizējot detalizētāk tiesu medicīniskās ekspertīzes mirušām personām, jāatzīmē, ka 2014.gadā pieaudzis nevardarbīgā nāvē mirušo skaits salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem, un vardarbīgā nāvē mirušo skaits būtiski nav mainījies. Procentuāli redzams, ka 2013.gadā tiesu medicīniskās ekspertīzes (autopsijas) vardarbīgā nāvē mirušiem veiktas 59.6% no visām ekspertīzēm, bet 2014.gadā – 52,4%.

6.attēls. Vardarbīgā un nevardarbīgā nāvē mirušo skaits un mirušo skaits bez noteikta nāves cēloņa Rīgā un Latvijā 2012.-2014.gadā

Kopumā valstī 2014.gadā ir palielinājies tiesas medicīnas ekspertīžu skaits nevardarbīgas nāves gadījumos salīdzinot ar iepriekšējiem atskaites periodiem. Rīgā mirušo personu tiesu medicīnisko ekspertīžu skaits ir pieaudzis gan nevardarbīgas, gan vardarbīgas nāves gadījumos.

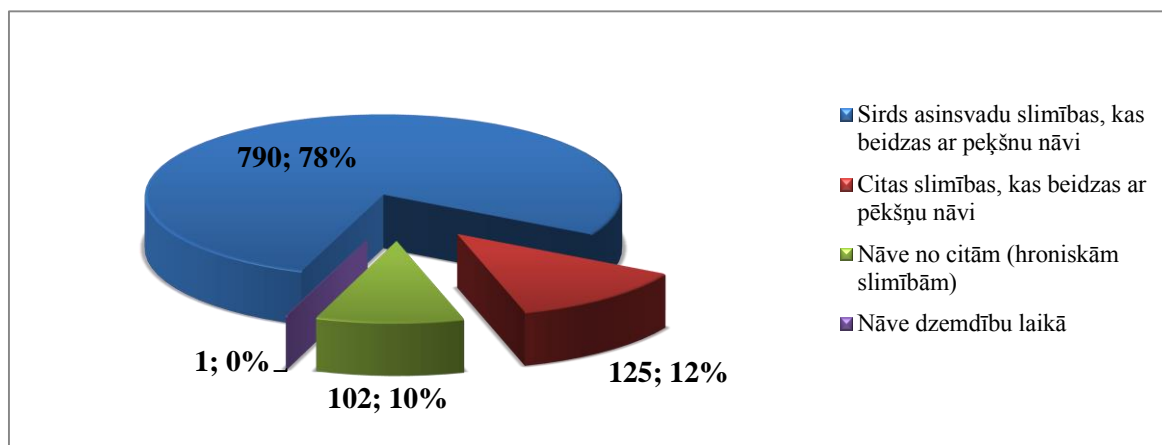
NEVARDARBĪGAS NĀVES GADĪJUMU SKAITS LATVIJĀ

Nevardarbīgas nāves gadījumu skaits 1018

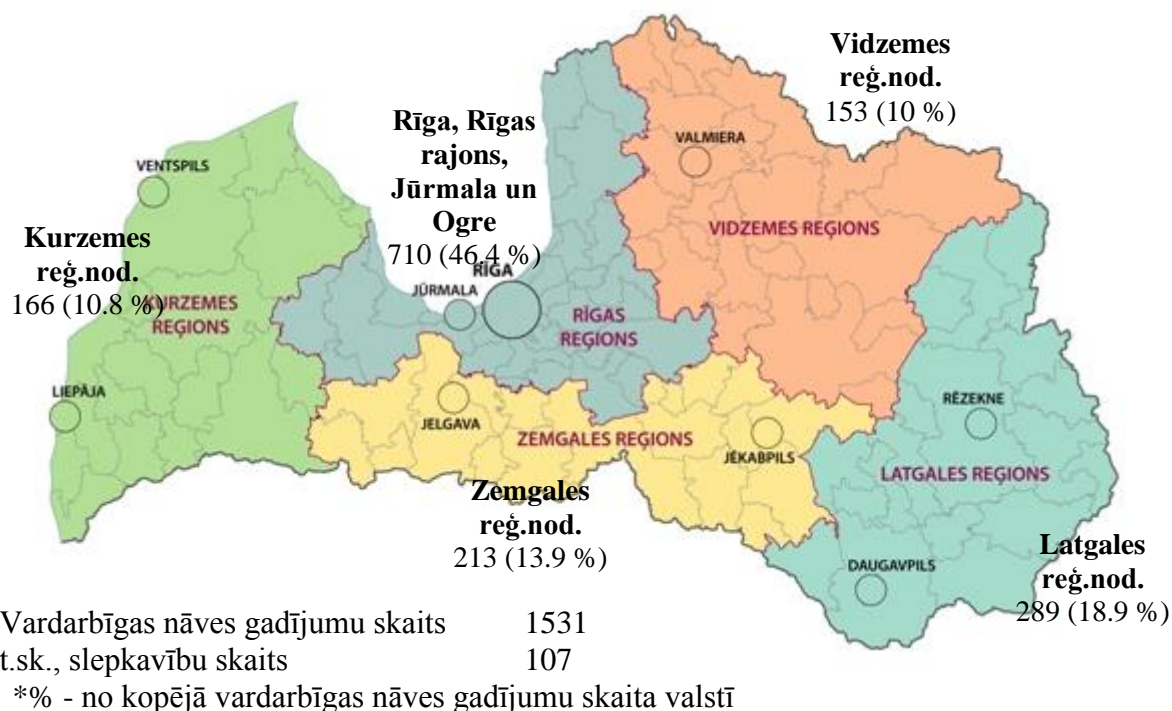
*% - no kopējā nevardarbīgas nāves gadījumu skaita valstī

7.attēls. Nevardarbīgas nāves gadījumu skaits Latvijā 2014.gadā

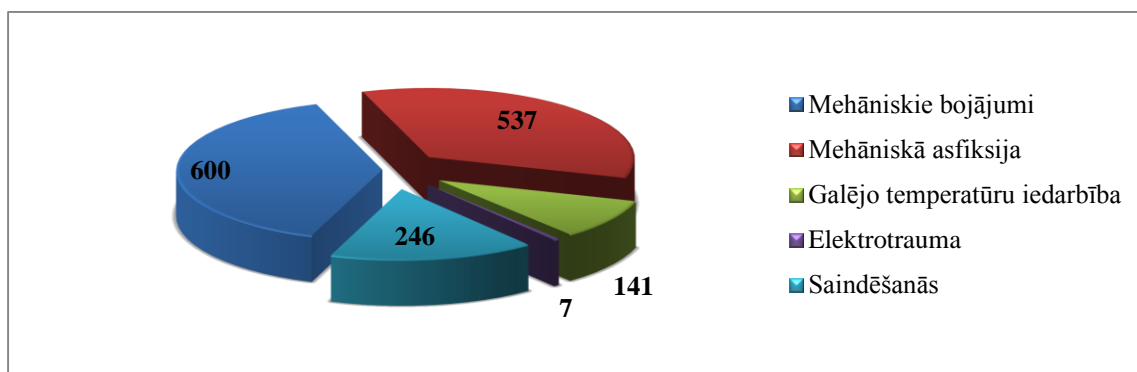

8.attēls. Nevardarbīgas nāves gadījumu % attiecība valstī 2014.gadā

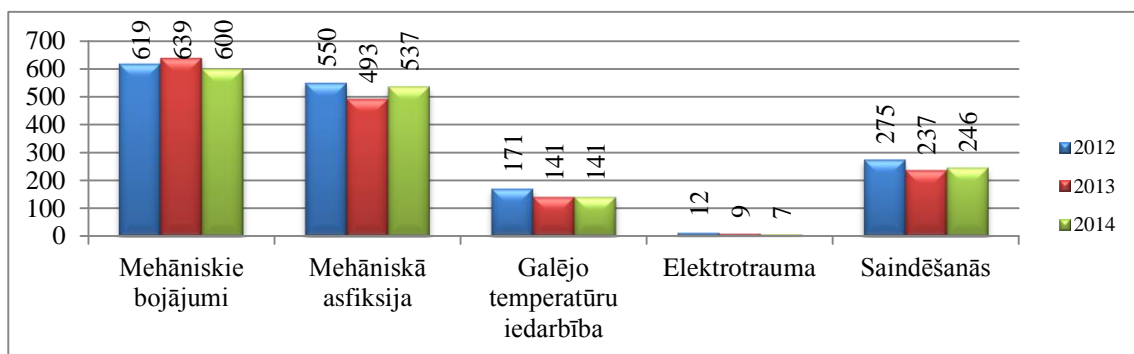
VARDARBĪGAS NĀVES GADĪJUMU SKAITS LATVIJĀ

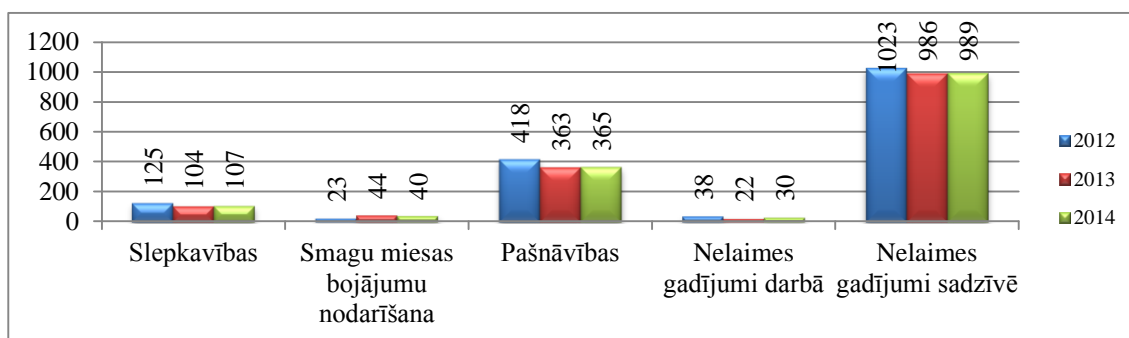
9.attēls. Vardarbīgas nāves gadījumu skaits Latvijā 2014.gadā

10.attēls. Vardarbīgas nāves veidi 2014.gadā

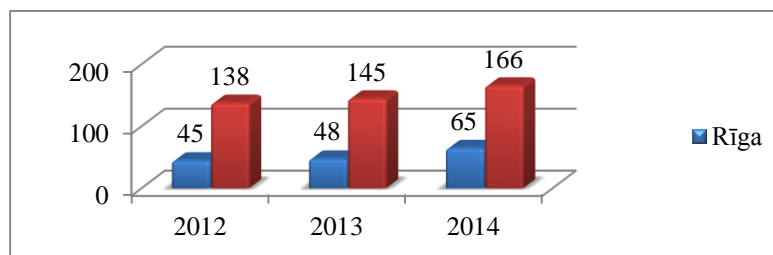

11.attēls. Vardarbīgas nāves veidi pēc mehānisma Latvijā 2012.-2014.gadā

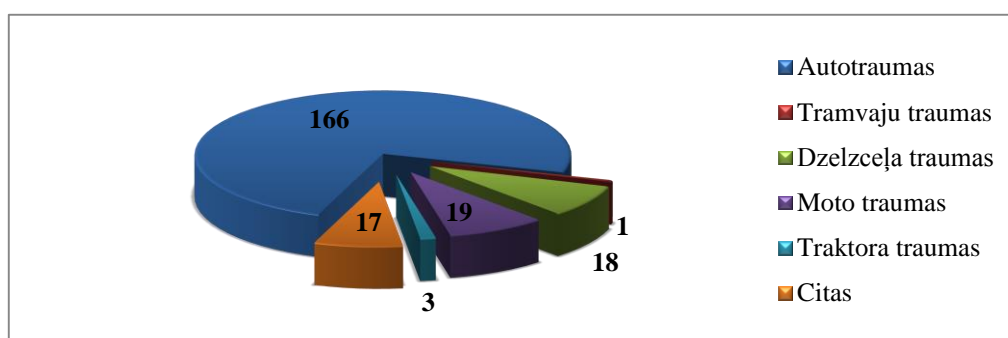
12.attēls. Vardarbīgas nāves veidi pēc lietas apstākļiem Latvijā 2012.–2014.gadā

Slepkavību un tīšu smagu miesas bojājumu nodarīšanas gadījumu skaits šajos gados nav būtiski mainījies. Tajā pašā laikā 2014.gadā pieaudzis noslepkavoto bērnu skaits no 1 - 2012.gadā, līdz 4 – 2014.gadā. Pašnāvību skaits nedaudz samazinājies no 418 gadījumiem 2012.gadā līdz 365 gadījumiem 2014.gadā, kā arī samazinājies to ekspertīžu skaits, kas miruši sadzīves traumu dēļ no 1023 gadījumiem 2012.gadā līdz 981 2014.gadā.

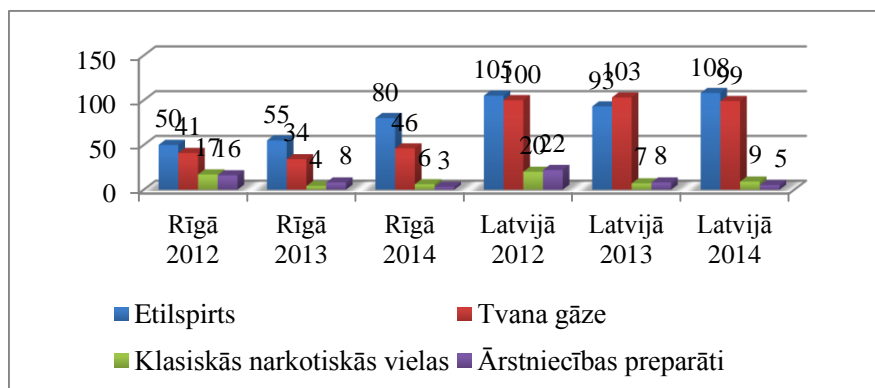

13.attēls. Letālo autotraumu gadījumu skaits 2012.-2014.gadā

Letālo autotraumu skaits ir pieaudzis – no 145 gadījumiem 2013.gadā līdz 166 – 2014.gadā.

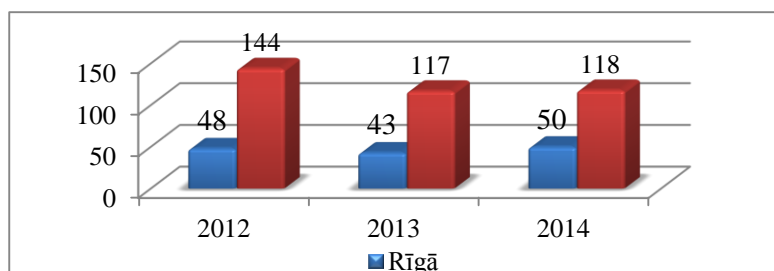

14.attēls. Letālie ceļu satiksmes negadījumi 2014.gadā

15.attēls. Letālo saindēšanās gadījumu skaits 2012.–2014.gadā

Salīdzinot ar 2013.gadu Rīgā 2014.gadā ir pieaudzis saindēšanās gadījumu skaits ar etilspirtu par 68.8%, bet Latvijā kopumā tas būtiski nav mainījies.

16.attēls. Letālo gadījumu skaits no zemas temperatūras iedarbības 2012. – 2014.gados

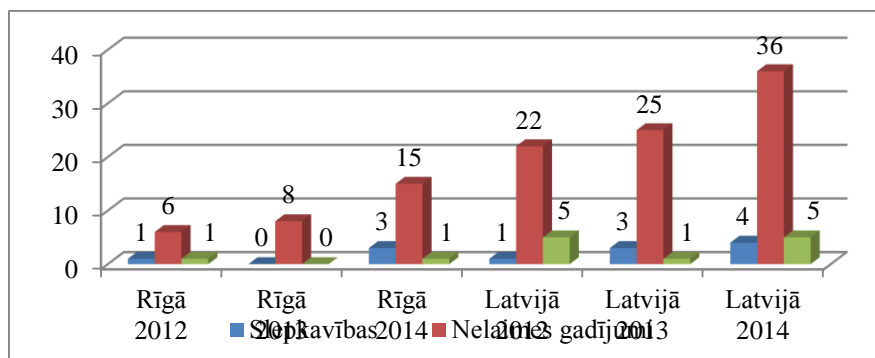
Zemas temperatūras iedarbības gadījumu skaits Latvijā 2014.gadā salīdzinot ar 2012.gadu ir samazinājies un saglabājas 2013.gada līmenī. Rādītājs ir saistīts ar vidējo ziemas temperatūru.

BĒRNU UN PUSAUDŽU MIRSTĪBA

4.tabula.

Bērnu un pusaudžu (līdz 18 g.v.) vardarbīgās nāves veidi pēc lietas apstākļiem Latvijā 2014.gadā

	Bērni līdz 1 g.v.	Bērni no 1 līdz 10 g.v.	Bērni no 11 līdz 15 g.v.	Pusaudži no 16 līdz 18 g.v.	2014. kopā
Nelaiemes gadījumi	5	18	4	9	36
Pašnāvības	-	-	1	4	5
Slepkavības	-	4	-	-	4
Kopā:					45

17.attēls. **Bērnu un pusaudžu (līdz 18 g.v.) vardarbīgās nāves veidi pēc lietas apstākļiem 2012. – 2014.gadā**

Salīdzinot ar iepriekšējiem atskaites periodiem vērojama tendence vardarbīgā nāvē mirušo bērnu skaita pieaugumam gan Latvijā (par 16), gan Rīgā (par 7), kas pārsvarā saistīts ar letālo nelaimes gadījumu skaita palielināšanos.

TIESMEDICĪNISKĀS EKSPERTĪZES NEATPAZĪTIEM MIRUŠIEM

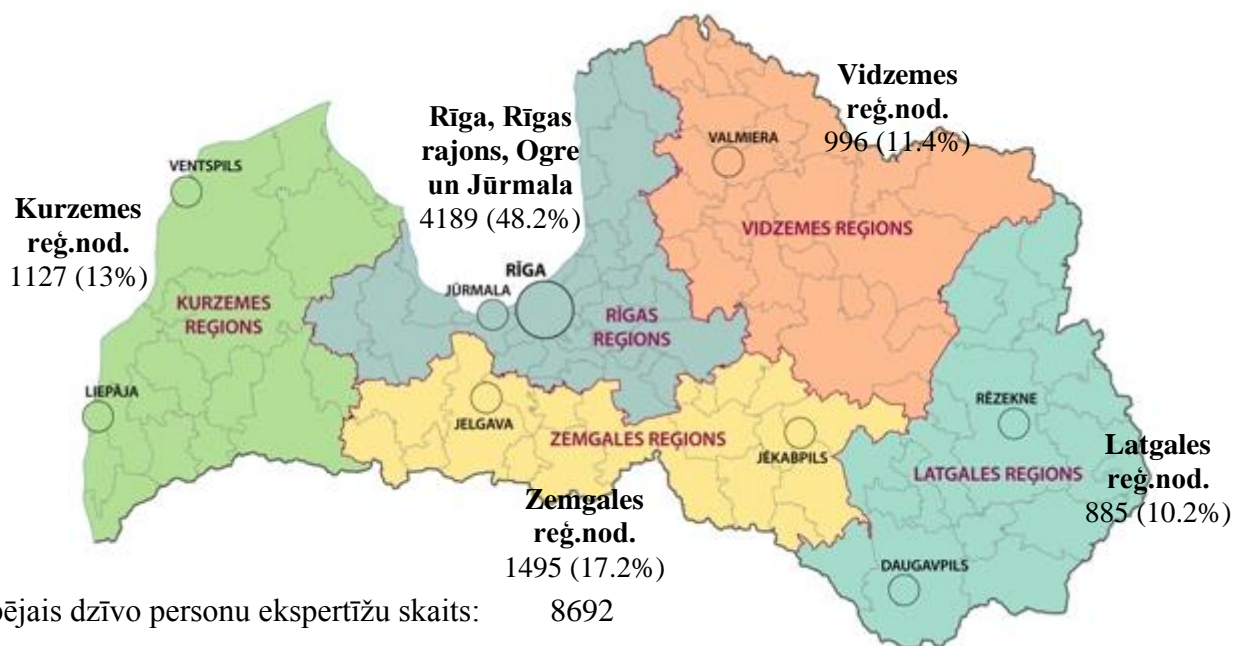
No kopējā tiesu medicīnisko ekspertīžu (autopsiju) skaita mirušām personām 2014.gadā 10.8 % autopsijas veiktas neatpazītām personām. 27.5% no tiem apbedīti kā nezināmi par valsts līdzekļiem.

5.tabula.

Neatpazīti mirušie 2013.un 2014. gadā

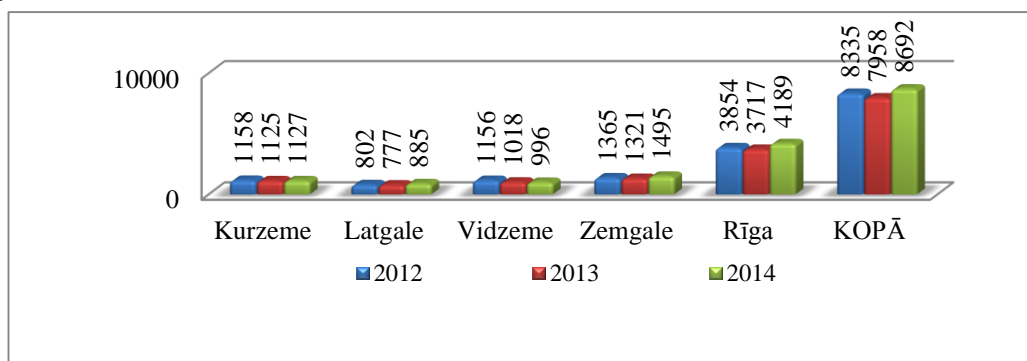
	Nogādāti Centra struktūrvienībās kā nezināmi	Atpazīti	Apbedīti kā nezināmi par valsts līdzekļiem	Atpazīti pēc apbedīšanas
2013.g.	376	294	80	2
2014.g.	302	225	83	6

DZĪVO PERSONU TIESU MEDICĪNISKĀS EKSPERTĪZES

18.attēls. Dzīvo personu tiesu medicīnisko ekspertīžu skaits valstī 2014.gadā

Analizējot veikto dzīvo personu ekspertīžu skaits nedaudz pieaudzis salīdzinājumā ar 2013.gadu.

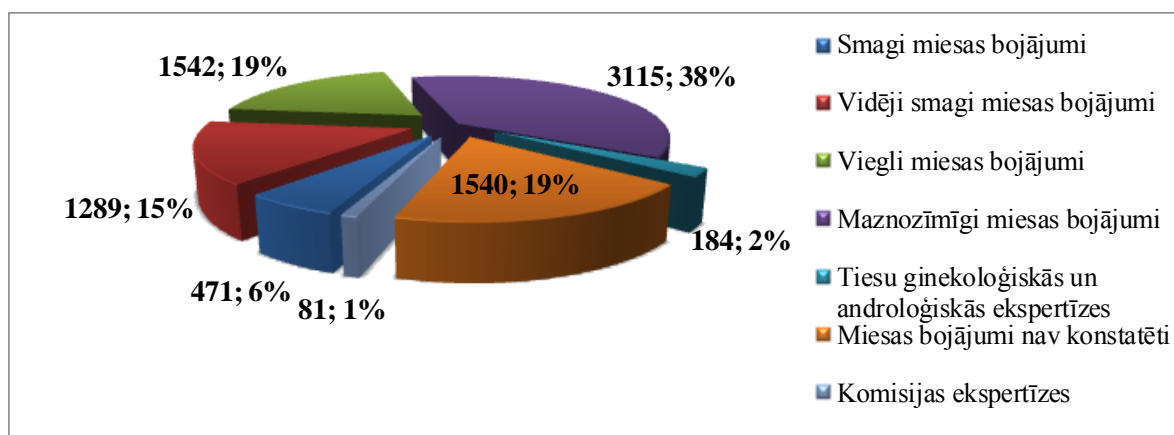
19.attēls. Tiesu medicīniskās ekspertīzes dzīvām personām 2012.-2014.gadā

6.tabula.

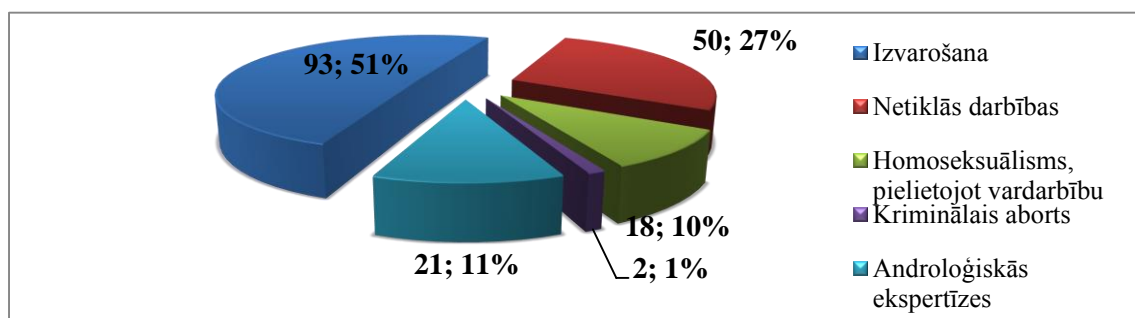
Dzīvo personu tiesu medicīnisko ekspertīžu skaits 2012. – 2014.gadā

	2012.g.	2013.g.	2014.g.
Ekspertīžu kopējais skaits	8335	7958	8692
Ekspertīzes miesas bojājumu smaguma pakāpes noteikšanai	8068	7698	8217
Smagi miesas bojājumi	514	503	471
Vidēji miesas bojājumi	1307	1175	1289
Viegli miesas bojājumi	1655	1542	1542
Maznozīmīgi miesas bojājumi	3139	2962	3115
Miesas bojājumi nav konstatēti	1067	1165	1556
Tiesu ginekoloģiskās un androloģiskās ekspertīzes	161	166	184

Analizējot dzīvo personu ekspertīzes, vislielāko apjomu sastāda miesas bojājumu smaguma pakāpes noteikšanas ekspertīzes, kas ir ~ 90% no visām veiktajām ekspertīzēm, smagu miesas bojājumu gadījumi ~ 6%, vidēji – 16%, pārējās - viegli (19%), maznozīmīgi ~38% gadījumos.

20.attēls. Dzīvo personu tiesu medicīniskās ekspertīzes 2014.gadā

21.attēls. Tiesu ginekoloģisko un androloģisko ekspertīžu struktūra 2014.gadā

Tiesu ginekoloģisko un androloģisko ekspertīžu veidiem 51% ir izvarošana (no 93 gadījuma 1 -bērniem līdz 10 g.v., 28 -bērniem līdz 15 g.v., 20- pusaudžiem līdz 18 g.v.) un

27% netiklās darbības (no 50 gadījumiem 26- bērniem līdz 10 g.v., 22- bērniem līdz 15 g.v., 1-pusaudžiem līdz 18 g.v.).

Dzimumnozīgumos veikto ekspertīžu skaits pieaudzis salīdzinājumā ar 2012.g. – 166, 2014. – 184.

KOMISIJAS TIESU MEDICĪNAS EKSPERTĪZES

Kriminālprocesa likums (198.pants) un Tiesu ekspertu likums (12.panta 1.daļa) paredz, ka komisijas ekspertīze nosakāma, ja nepieciešams:

- identificēt personu;
- noskaidrot ārstniecības personu iespējamās kļūdas, veicot ārstniecību;
- noskaidrot personas veselības stāvokli, kad objektu pēta dažādu medicīnas nozaru eksperti;
- veikt kompleksu tiesu ekspertīzi;
- pētījuma rezultātā ir paredzams izpētāmā objekta zudums vai būtiskas izmaiņas, kuras izslēdz atkārtotas izpētes iespējas.

Tiesu ekspertu likums nosaka, ka ekspertīžu iestādes vadītājs var uzdot jebkuru ekspertīzi veikt ekspertu komisijai.

Komisijas tiesu medicīnas ekspertīzes krimināl-, civil- un administratīvās lietās (procesos) par ārstniecības personu profesionālo pienākumu nepienācīgu pildīšanu Latvijā veic Centrā, pieaicinot dažādu nozaru medicīnas speciālistus.

Ekspertu atzinumi ir pierādījumu avots attiecīgo procesu ietvaros medicīniskās aprūpes kvalitātes celšanas ziņā, kuros dažkārt atklājas pacientu veselības aprūpes pārkāpumi, kam ir preventīva nozīme.

7.tabula.

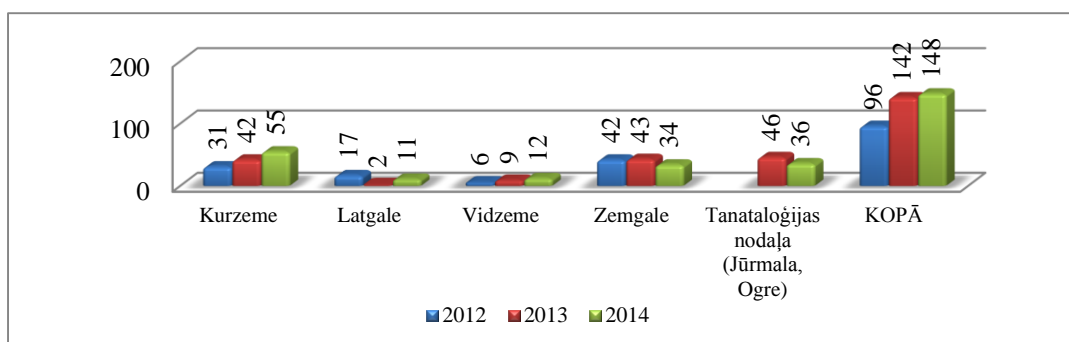
Komisijas ekspertīzes 2012. - 2014.gadā Latvijā

	2012.g.	2013.g.	2014.g.
Kopējais skaits	133	115	107
Dzīvo personu ekspertīzes	82	86	81
<i>t.sk.</i>			
Veselības stāvokļa noteikšanas ekspertīzes	50	28	34
Atkārtotās ekspertīzes	9	15	7
Papildus ekspertīzes	2	6	7
Kompleksās ekspertīzes	15	12	7
Ekspertīzes ārstniecības personu lietās	42*	8	3
Mirušo personu ekspertīzes	9	29	26
<i>t.sk.</i>			
Kompleksās ekspertīzes	4	4	5
Ekspertīzes ārstniecības personu lietās	-	9	11

*Ekspertīzes ārstniecības personu lietās par 2012.gadā dzīvām un mirušām personām

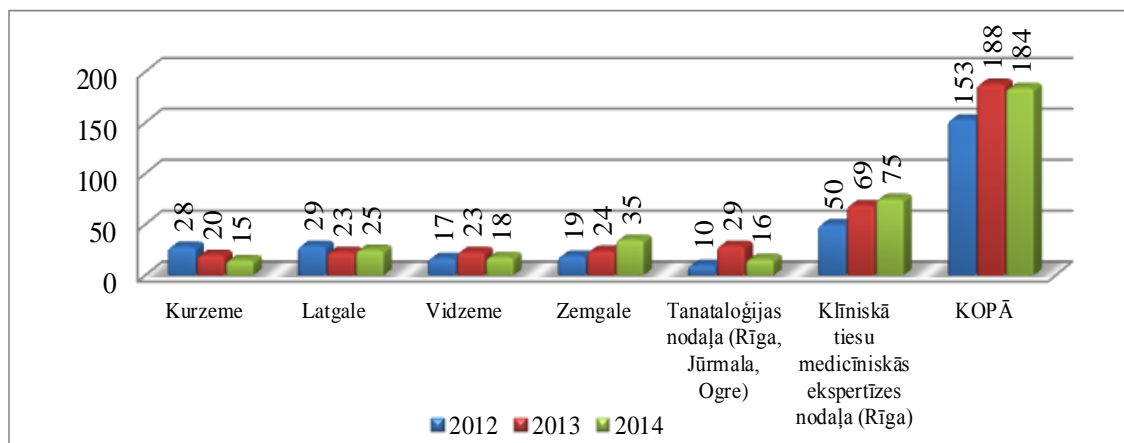
2014.gadā samazinājies ekspertīžu skaits salīdzinājumā ar iepriekšējiem periodiem. Samazinājies ir veselības stāvokļa noteikšanas un komplekso ekspertīžu skaits dzīvām personām, kā arī kopējais (dzīvām un mirušām personām) ekspertīžu skaits ārstniecības personu lietās.

EKSPERTU IZBRAUKUMI UZ NOTIKUMA VIETĀM UN PIEDALĪŠANĀS TIESAS SĒDĒS

22.attēls. Ekspertu izbraukumi uz notikuma vietām 2012.-2014.gadā

Eksperti izbrauc uz notikumu vietām slepkavību, smagu miesas bojājumu nodarīšanas gadījumos un aizdomām par vardarbīgas nāves iestāšanos, kā arī dzimumnoziegumu gadījumos.

23.attēls. Ekspertu piedalīšanās tiesas sēdēs 2012.-2014.gadā

EKSPERTĪZES UN IZPĒTES DEPARTAMENTA STRUKTŪRVIENĪBU DARBĪBAS PĀRSKATS

TANATOLOĢIJAS NODAĻA

Tanatoloģijas nodaļas (turpmāk – TN) funkcijas - veikt pilna apjoma izmeklēšanu un tiesu medicīniskās sākotnējās, atkārtotās, papildus, komisijas un kompleksās ekspertīzes mirušajām personām, t.sk.:

- vardarbīgas nāves pazīmju noteikšanu vai to izslēgšanu;
- nāves cēloņa noteikšanu un nāves iestāšanās laika noteikšanu;
- miesas bojājumu rakstura un mehānisma noteikšanu;
- biomateriāla izņemšanu laboratoriskiem izmeklējumiem un mirušo personu fotografēšanu;
- upuru identifikāciju masu katastrofu gadījumos;
- piedalās pēcdiploma izglītības veikšanā, kas saistīta ar mirušo pilna apjoma tiesu medicīnisko ekspertīžu veikšanu;
- sniedz konsultatīvu palīdzību tiesībsargājošām un ārstniecības iestādēm (jautājumos kas saistīti ar mirušo pilna apjoma izmeklēšanu un tiesu medicīniskām ekspertīzēm).

8.tabula.

Tanatoloģijas nodaļas darba veida un apjoma apkopojums par mirušo personu ekspertīzēm (2012.-2014.g.)

		2012.g.	2013.g.	2014.g.
	AUTOPSIJU KOPEĒJAIS SKAITS	1398	1440	1484
1.	Nevardarbīga nāve	535	577	614
2.	Vardarbīga nāve	692	715	710
	t.sk.			
2.1.	slepkavības	59	49	64
2.2.	smagu miesas bojājumu nodarīšana	5	14	13
2.3.	pašnāvība	156	149	139
3.	Vardarbīgas nāves veidi			
3.1.	mehāniskie bojājumi	287	332	292
3.2.	mehāniskā asfiksija	184	185	194
3.3.	elektrotraumas	2	3	0
3.4.	saindēšanās	138	127	154
3.5.	galējo temperatūru iedarbība	81	68	69
3.6.	kriminālais aborts	0	0	0
4.	Nāves veids un iemesls nav noskaidrots	171	148	160
5.	Atkārtotas ekspertīzes	0	0	1
6.	Komisijas ekspertīzes	4	15	17
7.	Kompleksās ekspertīzes	4	3	5
8.	Papildus ekspertīzes	48	51	41
9.	Ekspertīzes pēc medicīniskajiem dokumentiem	0	4	3

10.	Maksas pakalpojumi ¹	0	3	9
11.	Neatpazītu liķu skaits, kas ievesti morgā	242*	317**	218**
12.	Izbraukumi uz notikuma vietām	0	46***	-
13.	Piedalīšanās tiesas sēdēs	10*	29	16

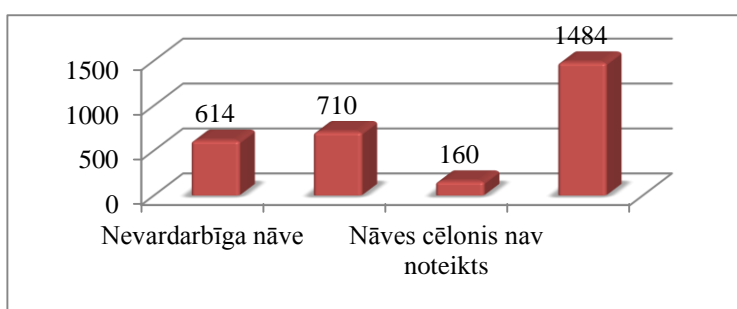
*Rīga

**Rīga, Ogre, Jūrmala

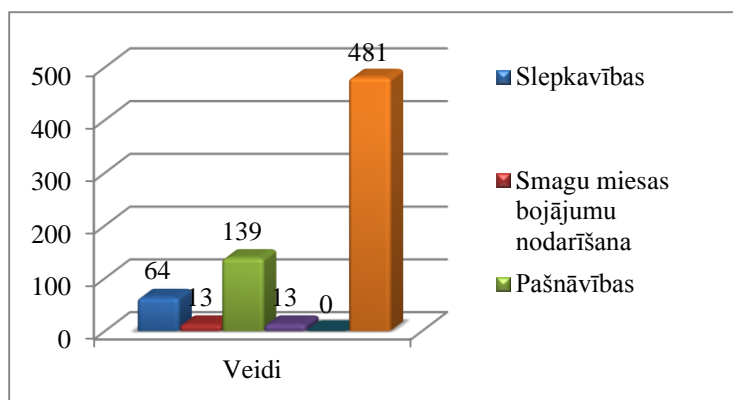
*** Ogre, Jūrmala

Salīdzinot ar 2013.gadu, 2014.gadā kopējais ekspertīžu skaits pieaudzis par 44 gadījumiem, ņemot vērā 2013.gadā piedzīvoto „Zolitūdes traģēdiju”.

Vardarbīgās nāves gadījumi prevalē - par 30% pieaudzis slepkavību skaits un par 20% – autotraumu skaits.

24.attēls. Tanatoloģijas nodaļā veiktās mirušo personu ekspertīzes 2014.gadā

25.attēls. Vardarbīgas nāves struktūra - Tanatoloģijas nodaļā 2014.gadā

¹ Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis”.

KLĪNISKĀ TIESU MEDICĪNISKĀS EKSPERTĪZES NODAĻA

Klīniskās tiesu medicīniskās ekspertīzes nodaļas (turpmāk – KTMEN) funkcijas ir veikt tiesu medicīniskās ekspertīzes un apsekošanas dzīvajām personām, tai skaitā, papildus, atkārtotās, komisijas un kompleksās ekspertīzes kriminālprocesos, civilprocesos un administratīvajos procesos.

KTMEN veic šādas uzdevumus:

- miesas bojājumu rakstura un mehānisma noteikšanu;
- miesas bojājumu smaguma pakāpes un miesas bojājumu iestāšanās laika noteikšanu;
- personas vecuma noteikšanu;
- grūtniecības vai tās mākslīgas pārtraukšanas fakta noteikšanu;
- pazīmju noteikšanu, kas norāda uz dzimumnoziedzuma izdarīšanu;
- ekspertīzei vai apsekošanai pakļauto cilvēku fotografēšanu nepieciešamības gadījumā;
- veic pēcdiploma izglītību, saistītu ar tiesu medicīnisko ekspertīžu vai apsekošanas veikšanu dzīviem cilvēkiem;
- sniedz konsultatīvu palīdzību tiesībsargājošām un ārstniecības iestādēm.

2014.gadā KTMEN darba apjoms ievērojami palielinājies saistībā ar ekspertīžu veikšanu Cēsu, Limbažu un Ogres rajoniem.

9.tabula.

Klīniskās tiesu medicīniskās ekspertīzes nodaļas darba veida un apjoma apkopojums par dzīvo personu ekspertīzēm (2012.-2014.g.)

		2012.g.	2013.g.	2014.g.
	EKSPERTĪŽU KOPĒJAIS SKAITS	3854	3717	4189
1.	Ekspertīzes miesas bojājumu smaguma pakāpes noteikšanai	3713	3569	4050
1.1.	Smagi miesas bojājumi	210	216	205
1.2.	Vidēji miesas bojājumi	613	537	618
1.3.	Viegli miesas bojājumi	633	568	560
1.4.	Maznozīmīgi miesas bojājumi	1354	1298	1404
1.5.	Miesas bojājumi nav konstatēti	526	693	985
1.6.	Nepabeigtās ekspertīzes	368	257	278
2.	Tiesu ginekoloģiskās un androloģiskās ekspertīzes	40	60	65
2.1.	izvarošana	21	21	25
2.2.	netiklās darbības	10	20	23
2.3.	homoseksuālisms, pielietojot vardarbību	6	13	10
2.4.	krimināls aborts	0	0	0
2.5.	androloģiskās ekspertīzes	3	6	7
3.	Konsultatīvie atzinumi	4	2	2
4.	Maksas pakalpojumi²	0	36	37
5.	Citas	97	88	74
6.	Piedalīšanās tiesas sēdēs	50	69	75

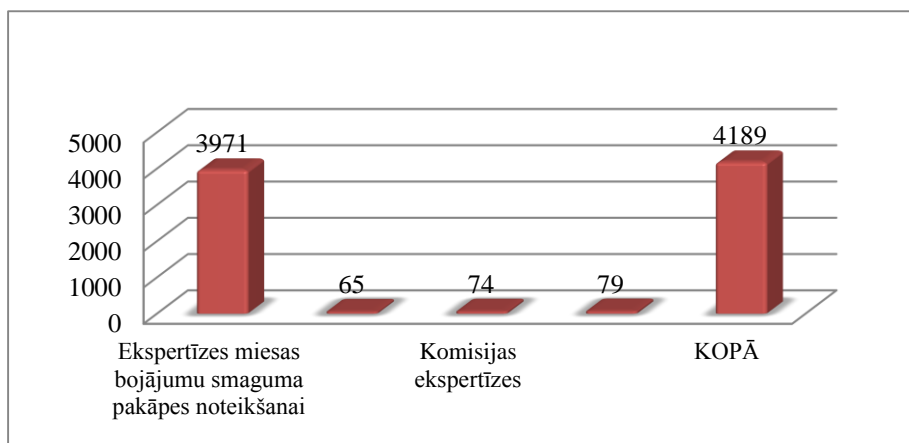
² Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādīs”.

Kā redzams no tabulas, kopējais ekspertīžu skaits 2014.gadā salīdzinoši ar 2013.gadu ir palielinājies uz 12% (472 ekspertīzes).

Smagie miesas bojājumi konstatēti apmēram 5 % gadījumos no kopējo ekspertīžu skaita. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem to skaits praktiski paliek tajā pašā līmenī.

Vidēja smaguma miesas bojājumi konstatēti 15 % gadījumos. Salīdzinoši ar iepriekšējiem gadiem to skaits nedaudz palielinājies. Galvenokārt, tie saistīti ar skeleta kaulu slēgtiem lūzumiem (pārsvarā sadzīves traumatisma dēļ, un arī ceļu satiksmes negadījumos).

2014. gadā tika veikti 37 maksas pakalpojumi, 2013.gadā – 36.

26.attēls. **Klīniskās tiesu medicīniskās ekspertīzes nodaļā veiktās dzīvo personu ekspertīzes 2014.gadā**

2014. gadā KTMEN saņemto tiesas pavēstu kopējais skaits – 75 (2013.gadā – 76). Tik bieža izsaukšana uz tiesām, kas aizņem būtisku laiku no eksperta darba, apgrūtina ekspertu darbu un izraisa ekspertīžu laika pagarinājumu. Bieži vien eksperti tiek saukti uz tiesām bez objektīva pamatojuma, tikai, lai apstiprinātu iepriekš sniegto atzinumu, vai arī tad, kad miesas bojājumi novērtēti kā viegli.

REĢIONĀLĀS NODAĻAS

27.attēls. Centra nodaļu izvietojums

Reģionālo nodaļu funkcijas ir veikt tiesu medicīniskās ekspertīzes un apsekošanas dzīvām cilvēkiem, pilna apjoma izmeklēšanu un tiesu medicīniskās ekspertīzes mirušajiem, tai skaitā, sākotnējās, komisijas, papildus, atkārtotas un kompleksās ekspertīzes noteiktā pašvaldību teritorijā atbilstoši Centra reģionālajam sadalījumam.

Reģionālās nodaļas funkciju izpildei veic šādus uzdevumus (t.sk., skeletizētiem, ekshumētiem līķiem, sadalītu līķu daļām, jaundzimušo līķiem, u.c.):

- vardarbīgas nāves pazīmju noteikšanu vai to izslēgšanu;
- nāves cēloņa un nāves iestāšanās laika noteikšanu;
- biomateriāla izņemšanu laboratoriskiem izmeklējumiem;
- grūtniecības vai tās mākslīgas pārtraukšanas fakta noteikšanu;
- pazīmju noteikšanu, kas norāda uz dzimumnoziedzuma izdarīšanu;
- upuru identifikāciju masu katastrofu gadījumos;
- personas vecuma noteikšanu;
- miesas bojājumu rakstura un mehānisma noteikšanu;
- miesas bojājumu smaguma pakāpes noteikšanu;
- miesas bojājumu iestāšanās laika noteikšanu;
- mirušo personu fotografēšanu;
- ekspertīzei vai apsekošanai pakļauto cilvēku fotografēšanu nepieciešamības gadījumā;
- pēc procesa virzītāja uzaicinājuma veic izmeklēšanas darbības (līķa apskati u.c.);
- sniedz konsultatīvu palīdzību tiesībsargājošām un ārstniecības iestādēm (jautājumos, kas saistīti ar tiesu medicīniskām ekspertīzēm un apsekošanu dzīvām personām).

Vidzemes reģionālā nodaļa

Centrs – Valmierā, darba vieta – Gulbenē.

Nodaļā veic tiesu medicīniskās ekspertīzes, apsekošanas dzīvajiem cilvēkiem, tiesu medicīniskās ekspertīzes mirušajiem šādu pašvaldību teritorijā: Alojās, Alūksnes, Amatas, Apes, Balvu, Beverīnas, Burtnieku, Cēsu, Gulbenes, Jaunpiebalgas, Kocēnu, Līgatnes, Limbažu, Mazsalacas, Naukšēnu, Pārgaujas, Priekuļu, Raunas, Rugāju, Rūjienas, Salacgrīvas, Smiltenes, Strenču, Valkas, Vecpiebalgas, Viļakas novados un Valmierā.

Pēc nodaļas darbības optimizācijas (2013.gadā) tiesu medicīniskās ekspertīzes, apsekošanas dzīvajiem cilvēkiem tika veiktas divās darba vietās: Valmierā un Gulbenē, mirušo personu ekspertīzes - darba vietā Valmierā. Tā kā ar 2015.gada 1.janvāri dzīvo personu tiesu medicīnisko ekspertīžu veikšana Gulbenē pārtraukta, tad 2014. gada nogalē Gulbenē esošais inventārs un medicīnas dokumentācija (nodošana-pieņemšana) pārvesta uz Valmieru.

Lai gan kopējais veikto ekspertīžu skaits 2014.gadā nav būtiski mainījies (palielinājies par 2%), jāatzīmē, ka samazinājās arī nodaļā strādājošo ekspertu skaits. Pašlaik strādā tikai divi eksperti, viens no tiem nepilnu darba laiku.

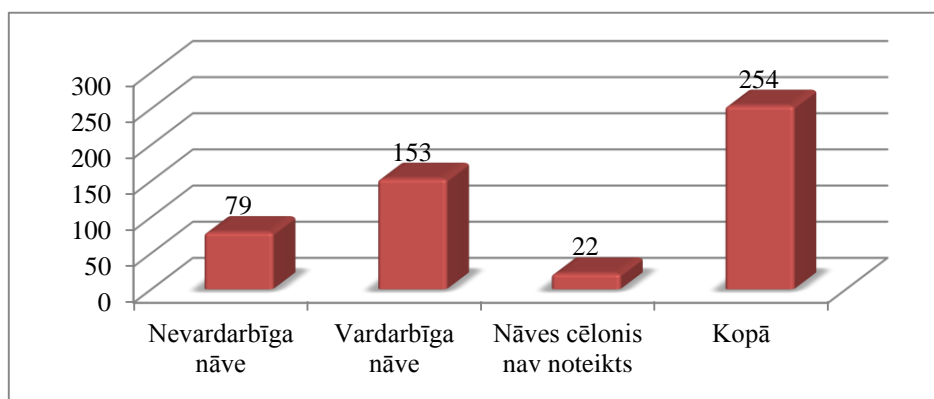
10.tabula.

Vidzemes reģionālās nodaļas darba veida un apjoma apkopojums par mirušo personu ekspertīzēm (2012.-2014.g.)

		2012.g.	2013.g.	2014.g.
	AUTOPSIJU KOPĒJAIS SKAITS	285	250	254
1.	Nevardarbīga nāve	87	71	79
2.	Vardarbīga nāve	178	160	153
	t.sk.			
2.1.	slepkavības	7	5	5
2.2.	smagu miesas bojājumu nodarīšana	3	3	4
2.3.	pašnāvība	59	46	46
3.	Vardarbīgas nāves veidi			
3.1.	mehāniskie bojājumi	60	51	54
3.2.	mehāniskā asfiksija	75	63	67
3.3.	elektrotraumas	2	4	2
3.4.	saindēšanās	27	23	16
3.5.	galējo temperatūru iedarbība	14	19	14
3.6.	kriminālais aborts	0	0	0
4.	Nāves veids un iemesls nav noskaidrots	20	19	22
5.	Atkārtotas ekspertīzes	0	0	1
6.	Komisijas ekspertīzes	0	0	0
7.	Kompleksās ekspertīzes	0	0	0
8.	Papildus ekspertīzes	3	2	6
9.	Ekspertīzes pēc medicīniskajiem dokumentiem	0	2	1

10.	Maksas pakalpojumi ³	0	1	0
11.	Neatpazītu liķu skaits, kas ievesti morgā	9	11	14
12.	Izbraukumi uz notikuma vietām	6	9	12

Mirušo personu ekspertīžu skaits 2014. gadā bija 254, kas, salīdzinot ar iepriekšējo 2013. gadu, kad veiktas 250 ekspertīzes, ir neliels palielinājums par 2 %, tomēr papildus jāņem vērā tas, ka 2013. gada ekspertīžu skaitā 27 bija no Balviem, tad, līdz ar nodaļas reorganizāciju 2013. gadā, kad visas mirušo ekspertīzes tiek veiktas Valmierā, 2014. gadā nodaļā mirušo personu ekspertīzes no Balviem neveica. Nevardarbīgās nāves īpatsvars, palielinoties kopējam ekspertīžu skaitam, nedaudz palielinājās. Ja 2013. gadā nevardarbīga nāve konstatēta 28%, tad 2014. gadā - 31 %, arī 2012. gadā, kad ekspertīžu skaits bija lielāks (285), nevardarbīga nāve konstatēta 31 % gadījumu. Vardarbīgās nāves veidu apjoms 2014. gadā salīdzinot ar 2013. gadu nav būtiski mainījies.

28.attēls. Vidzemes reģionālajā nodaļā veiktās mirušo personu ekspertīzes 2014.gadā

11.tabula.

Vidzemes reģionālās nodaļas darba veida un apjoma apkopojums par dzīvo personu ekspertīzēm (2012.-2014.g.)

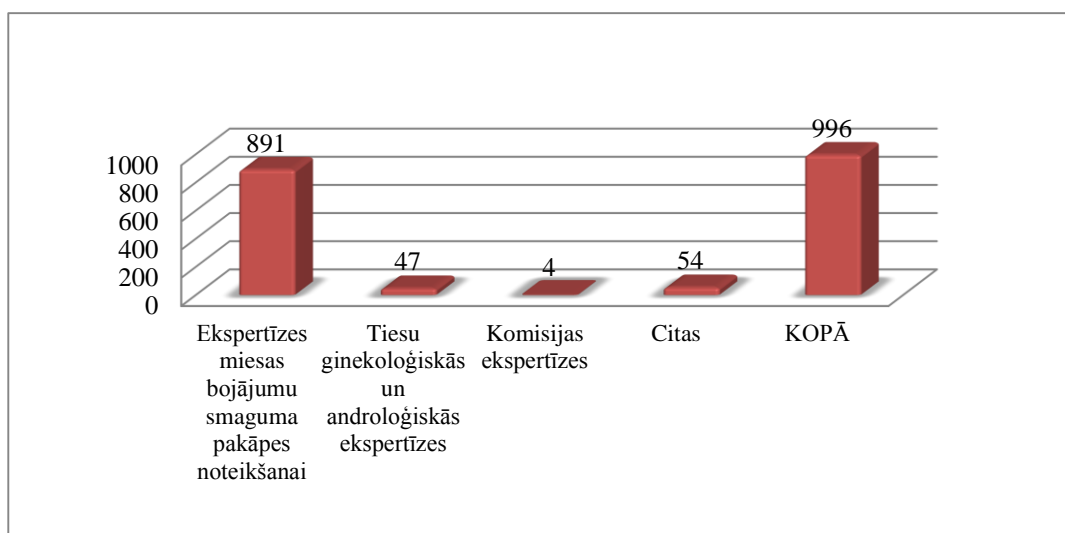
		2012.g.	2013.g.	2014.g.
	EKSPERTĪŽU KOPĒJAIS SKAITS	1156	1018	996
1	Ekspertīzes miesas bojājumu smaguma pakāpes noteikšanai	1122	985	891
1.1	Smagi miesas bojājumi	58	65	55
1.2	Vidēji miesas bojājumi	175	168	164
1.3	Viegli miesas bojājumi	253	195	204
1.4	Maznozīmīgi miesas bojājumi	481	397	285
1.5	Miesas bojājumi nav konstatēti	146	122	178
1.6	Nepabeigtās ekspertīzes	9	38	5
2	Tiesu ginekoloģiskās un androloģiskās ekspertīzes	31	27	47
2.1	izvarošana	13	11	17
2.2	netiklās darbības	13	11	15
2.3	homoseksuālisms, pielietojot vardarbību	0	2	6

³ Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis”.

2.4	krimināls aborts	0	0	0
2.5	androloģiskās ekspertīzes	5	3	9
3	Konsultatīvie atzinumi	0	0	0
4	Maksas pakalpojumi⁴	0	0	4
5	Citas	3	6	58

Dzīvo personu tiesu medicīnisko ekspertīžu skaits būtiski nav mainījies (samazinājies par 2%) salīdzinot ar 2013. gadu, tomēr jāņem vērā, ka nepietiekamu personālrresursu dēļ no 6. oktobra dzīvo personu ekspertīzes tikai pēc medicīnas dokumentiem no Cēsīm un Limbažiem veiktas Rīgā Klīniskās tiesu medicīniskās ekspertīzes nodaļā. Līdz ar to ekspertīžu skaits kopumā būtu lielāks nekā 2013.gadā, vismaz salīdzinot dzīvo personu ekspertīžu skaitu (787)2014. gada 9 mēnešu periodu ar attiecīgu iepriekšējā gada periodu (744).

Salīdzinot ekspertīžu veidus, tad miesas bojājumu noteikšanas ekspertīžu skaits, salīdzinot ar 2013.gadu, nav būtiski mainījies, arī ekspertīžu, kurās miesas bojājumi novērtēti kā smagi, vidēji smagi vai viegli miesas bojājumi, skaits būtiski nav mainījies. Salīdzinoši lielākas izmaiņas ir ekspertīžu skaitā, kur miesas bojājumi novērtēti kā maznozīmīgi, salīdzinot ar diviem iepriekšējiem gadiem, kad šādu ekspertīžu bija 43-40%, tad 2014.gadā 31%, un ekspertīzes, kur miesas bojājumi nav konstatēti - ja 2012. un 2013.gadā tādu bija 12-13%, tad 2014.gadā - 21%. Daļēji ekspertīžu skaita pieaugumu, kurās miesas bojājumi nav konstatēti, var skaidrot ar to, ka ir vairāk gadījumi, kad nepilnīgi iesniegto medicīnas dokumentu un noteiktā termiņā neiesniegtu medicīnas dokumentu dēļ, nav iespējams izvērtēt miesas bojājumu smaguma pakāpi. Jāatzīmē, ka būtiskāk ir palielinājies ginekoloģisko un androloģisko ekspertīžu skaits: ja 2012.gadā un 2013.gadā tās bija attiecīgi 31 un 27, tad 2014. gadā - 47 šādas ekspertīzes.

29.attēls. Vidzemes reģionālajā nodaļā veiktās dzīvo personu ekspertīzes 2014.gadā

⁴ Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis”.

Latgales reģionālā nodaļa

Centrs – Daugavpilī, darba vieta – Rēzeknē.

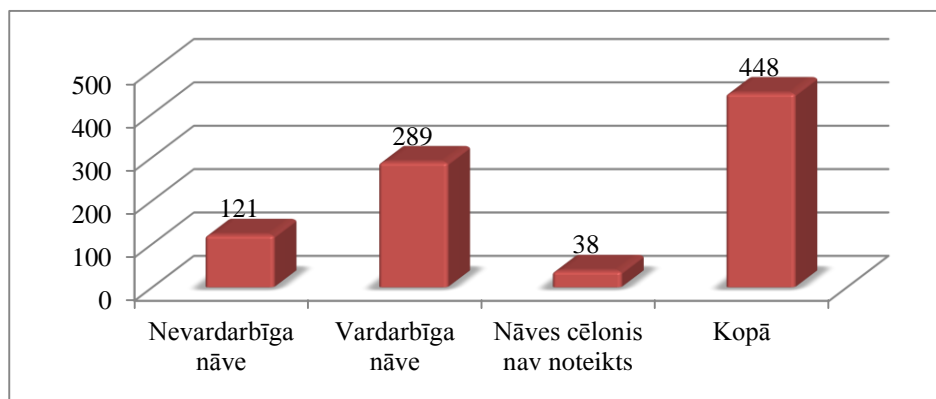
Nodaļā veic tiesu medicīniskās ekspertīzes, apsekošanas dzīviem cilvēkiem, tiesu medicīniskās ekspertīzes mirušajiem šādu pašvaldību teritorijā: Daugavpils, Rēzeknes, Krāslavas, Ludzas, Balvu, Preiļu, Kārsavas, Līvānu, Dagdas, Ilūkstes un Zilupes pilsētas ar novadiem un vēl 8 novados.

12.tabula.

Latgales reģionālajā nodaļas darba veida un apjoma apkopojums par mirušo personu ekspertīzēm (2012.-2014.g.)

		2012.g.	2013.g.	2014.g.
	AUTOPSIJU KOPĒJAIS SKAITS	436	365	448
1.	Nevardarbīga nāve	124	104	121
2.	Vardarbīga nāve	295	239	289
	t.sk.			
2.1.	slepkavības	27	17	19
2.2.	smagu miesas bojājumu nodarīšana	3	4	3
2.3.	pašnāvība	67	55	77
3.	Vardarbīgas nāves veidi			
3.1.	mehāniskie bojājumi	100	95	97
3.2.	mehāniskā asfiksija	110	101	129
3.3.	elektrotraumas	0	1	0
3.4.	saindēšanās	46	25	32
3.5.	galējo temperatūru iedarbība	39	17	31
3.6.	kriminālais aborts	0	0	0
4.	Nāves veids un iemesls nav noskaidrots	17	22	38
5.	Atkārtotas ekspertīzes	0	0	0
6.	Komisijas ekspertīzes	0	0	0
7.	Kompleksās ekspertīzes	0	0	0
8.	Papildus ekspertīzes	0	1	12
9.	Ekspertīzes pēc medicīniskajiem dokumentiem	0	0	4
10.	Maksas pakalpojumi⁵	0	0	1
11.	Neatpazītu liķu skaits, kas ievesti morgā	12	20	32
12.	Izbraukumi uz notikuma vietām	17	2	11

⁵ Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis”.

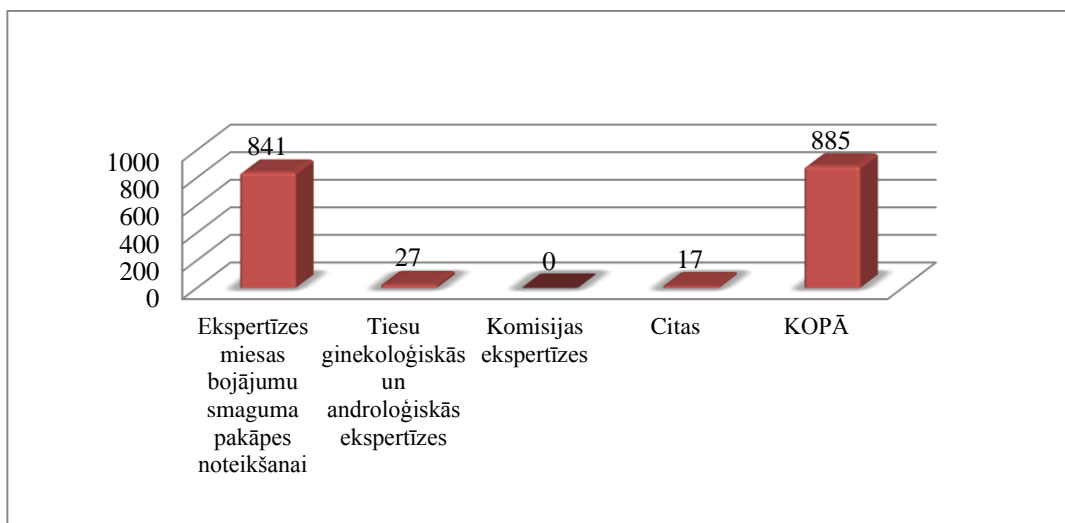
30.attēls. Latgales reģionālajā nodaļā veiktās mirušo personu ekspertīzes 2014.gadā

13.tabula.

Latgales reģionālās nodaļas darba veida un apjoma apkopojums par dzīvo personu ekspertīzēm (2012.-2014.g.)

	2012.g.	2013.g.	2014.g.
EKSPERTĪŽU KOPĒJAIS SKAITS	802	777	885
1. Ekspertīzes miesas bojājumu smaguma pakāpes noteikšanai	768	764	841
1.1. Smagi miesas bojājumi	56	66	66
1.2. Vidēji miesas bojājumi	133	137	131
1.3. Viegli miesas bojājumi	181	181	186
1.4. Maznozīmīgi miesas bojājumi	277	255	330
1.5. Miesas bojājumi nav konstatēti	121	90	94
1.6. Nepabeigtās ekspertīzes	0	35	34
2. Tiesu ginekoloģiskās un androloģiskās ekspertīzes	34	13	27
2.1. izvarošana	23	10	18
2.2. netīklās darbības	8	3	5
2.3. homoseksuālisms, pielietojot vardarbību	0	0	0
2.4. krimināls aborts	0	0	1
2.5. androloģiskās ekspertīzes	3	0	3
3. Konsultatīvie atzinumi	0	0	0
4. Maksas pakalpojumi⁶	0	0	1
5. Citas	0	0	17

⁶ Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis”.

31.attēls. Latgales reģionālajā nodaļā veiktās dzīvo personu ekspertīzes 2014.gadā

Salīdzinot ar 2012. un 2013. gadu, Latgales reģionā 2014. gadā ekspertīžu skaits pieaudzis gan mirušajiem, gan dzīvajām personām, sevišķi pieaudzis ekspertīžu skaits dzīvajām personām par miesas bojājumu nodarīšanu.

2014. gadā veikta 1 ekspertīze uz aizdomām par kriminālu abortu un 3 androloģiskās ekspertīzes. Gandrīz 1/3 daļu ekspertīžu sastāda ekspertīzes par maznozīmīgiem miesas bojājumiem.

Salīdzinoši arvien vairāk pieaug pašnāvību skaits. Palielinājies arī noslīkušo skaits.

Kurzemes reģionālā nodaļa

Centrs – Ventpīlī, darba vietas – Liepājā un Tukumā.

Salīdzinot ar 2013. gadu kopumā 2014.gadā KRN veicamais darba apjoms (skaitliski) būtiski nav mainījies.

Kopumā 2013.gadā -1125 dzīvo personu ekspertīzes, 2014.gadā – 1127; 2013.g.-198 mirušo personu ekspertīzes (autopsijas 190), 2014.g. attiecīgi - 232 (autopsijas 223). Kā redzams, 2014.gadā autopsiju skaita pieaugums par 33, kas ir 15%.

Izvērtējot veikto dzīvo un mirušo personu ekspertīzes pa atsevišķām sadaļām, vērojamas salīdzinoši nelielas, nebūtiskas svārstības. Izņēmums - ginekoloģiskās un androloģiskās ekspertīzes: 2013.g.- 35, 2014.g.-14. 2014.gadā pašnāvības- 37, 2013.g.- 50; attiecīgi, smagi miesas bojājumi ar letālu iznākumu 2014.g. -12, 2013.g.- 19; transporta traumas: 2014.g.- 35, 2013.g.-20, saindēšanās: 2014.g.- 27, 2013.g.- 18.

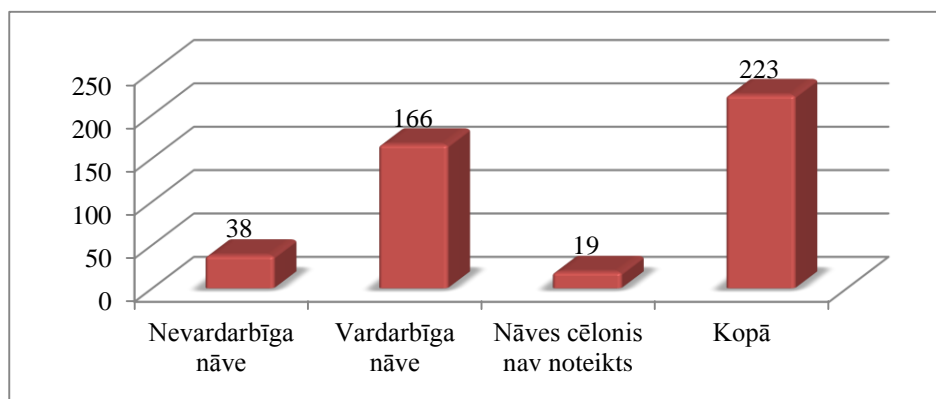
2014.gadā konstatēti 3 gadījumi, kur nāves cēlonis - saindēšanās ar narkotiskām vielām. 2013.g. šādi gadījumi konstatēti netika.

14.tabula.

Kurzemes reģionālās nodaļas darba veida un apjoma apkopojums par mirušo personu ekspertīzēm (2012.-2014.g.)

		2012.g.	2013.g.	2014.g.
	AUTOPSIJU KOPĒJAIS SKAITS	215	190	223
1.	Nevardarbīga nāve	22	34	38
2.	Vardarbīga nāve	182	143	166

	t.sk.			
2.1.	slepkavības	10	7	8
2.2.	smagu miesas bojājumu nodarīšana	10	19	12
2.3.	pašnāvība	55	50	37
3.	Vardarbīgas nāves veidi	182	143	166
3.1.	mehāniskie bojājumi	74	57	74
3.2.	mehāniskā asfiksija	75	59	53
3.3.	elektrotraumas	3	0	3
3.4.	saindēšanās	21	18	27
3.5.	galējo temperatūru iedarbība	9	9	9
3.6.	kriminālais aborts	0	0	0
4.	Nāves veids un iemesls nav noskaidrots	11	13	19
5.	Atkārtotas ekspertīzes	0	0	0
6.	Komisijas ekspertīzes	0	1	0
7.	Kompleksās ekspertīzes	0	1	0
8.	Papildus ekspertīzes	10	4	5
9.	Ekspertīzes pēc medicīniskajiem dokumentiem	0	2	4
10.	Maksas pakalpojumi⁷	0	0	0
11.	Neatpazītu liķu skaits, kas ievesti morgā	8	14	16
12.	Izbraukumi uz notikuma vietām	31	42	55

32.attēls. Kurzemes reģionālajā nodaļā veiktās mirušo personu ekspertīzes 2014.gadā

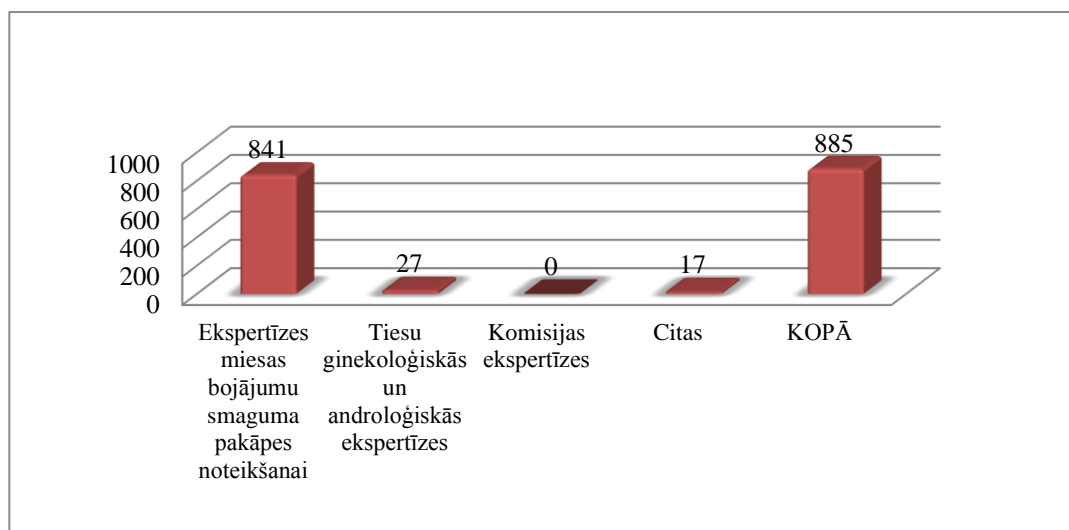
15.tabula.

Kurzemes reģionālās nodaļas darba veida un apjoma apkopojums par dzīvo personu ekspertīzēm (2012.-2014.g.)

		2012.g.	2013.g.	2014.g.
	EKSPERTĪŽU KOPĒJAIS SKAITS	1158	1125	1127
1	Ekspertīzes miesas bojājumu smaguma pakāpes noteikšanai	1131	1090	1072
1.1	Smagi miesas bojājumi	99	68	44

⁷ Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis”.

1.2	Vidēji miesas bojājumi	193	160	163
1.3	Viegli miesas bojājumi	261	318	288
1.4	Maznozīmīgi miesas bojājumi	443	408	431
1.5	Miesas bojājumi nav konstatēti	135	129	138
1.6	Nepabeigtās ekspertīzes	0	7	8
2	Tiesu ginekoloģiskās un androloģiskās ekspertīzes	27	35	14
2.1	izvarošana	21	24	12
2.2	netiklās darbības	1	6	1
2.3	homoseksuālisms, pielietojot vardarbību	2	0	0
2.4	krimināls aborts	0	0	0
2.5	androloģiskās ekspertīzes	3	5	1
3	Konsultatīvie atzinumi	0	0	0
4	Maksas pakalpojumi⁸	0	3	2
5	Citas	0	0	0

33.attēls. Kurzemes reģionālajā nodaļā veiktās dzīvo personu ekspertīzes 2014.gadā

Zemgales reģionālā nodaļa

Centrs – Jelgavā, darba vietas – Pļaviņās un Bauskā.

Salīdzinot ar 2013.gadu 2014.gadā dzīvo personu ekspertīžu skaits strauji palielinājies par 174: 2013.gadā tas bija 1321, bet 2014.gadā jau 1495; mirušo tiesu medicīnisko ekspertīžu skaits paliek iepriekšējā līmenī. Tādējādi kopējais ekspertīžu skaits salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu palielinājies par 169 ekspertīzēm.

⁸ Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis”.

16.tabula.

Zemgales reģionālās nodaļas darba veida un apjoma apkopojums par mirušo personu
ekspertīzēm (2012.-2014.g.)

		2012.g.	2013.g.	2014.g.
	AUTOPSIJU KOPĒJAIS SKAITS	395	400	398
1.	Nevardarbīga nāve	98	91	166
2.	Vardarbīga nāve	268	280	213
	t.sk.			
2.1.	slepkavības	18	22	11
2.2.	smagu miesas bojājumu nodarīšana	2	2	8
2.3.	pašnāvība	82	81	66
3.	Vardarbīgas nāves veidi			
3.1.	mehāniskie bojājumi	108	99	82
3.2.	mehāniskā asfiksija	101	106	94
3.3.	elektrotraumas	0	4	2
3.4.	saindēšanās	18	43	17
3.5.	galējo temperatūru iedarbība	26	28	18
3.6.	kriminālais aborts	0	0	0
4.	Nāves veids un iemesls nav noskaidrots	18	24	19
5.	Atkārtotas ekspertīzes	0	0	0
6.	Komisijas ekspertīzes	0	0	0
7.	Kompleksās ekspertīzes	0	0	0
8.	Papildus ekspertīzes	0	0	2
9.	Ekspertīzes pēc medicīniskajiem dokumentiem	0	0	2
10.	Maksas pakalpojumi⁹	0	0	1
11.	Neatpazītu liķu skaits, kas ievesti morgā	11	23	22
12.	Izbraukumi uz notikuma vietām	42	43	34

Mirušo ekspertīžu skaits pēdējo trīs gadu skatījumā aptuveni vienā līmenī: no 395 līdz 400.

2014.gadā nevardarbīgas nāves līmenis nedaudz pieaudzis un sastāda ap 41 %. Nevardarbīgas nāves gadījumos prevalē pēkšņa nāve – 89 % (tieši sirds – asinsvadu slimības).

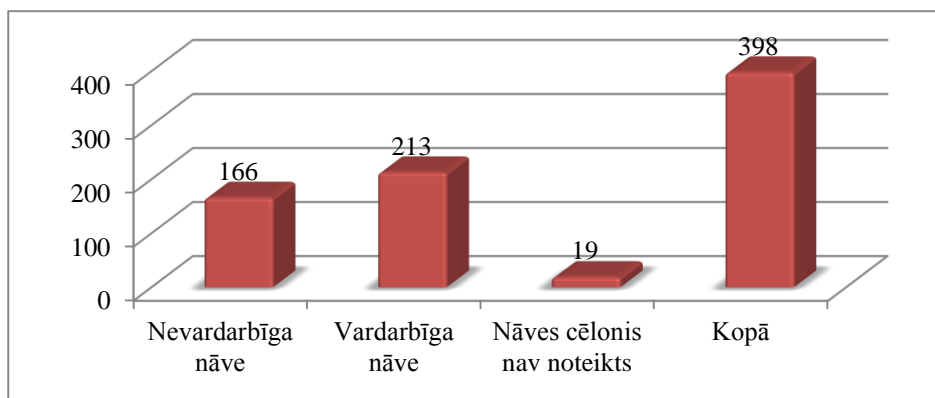
2014.gadā strauji pazeminājušies nāves gadījumi no hroniska alkoholisma, no 14 – 2013.gadā līdz 4 – 2014.gadā, diemžēl, augstu līmeni sastāda nāves gadījumi ar plaušu saslimšanām un plaušu tuberkulozi, ko var izskaidrot ar cilvēku novēlotu griešanos pēc medicīniskās palīdzības dažādu iemeslu dēļ (materiālais stāvoklis, alkoholisms u.c.).

Vardarbīga nāve sastāda 55 % no kopējā mirušo skaita. Vardarbīgas nāves gadījumos ap 50 % sastāda sadzīves traumas. 2014.gadā bijuši 2 darba traumu gadījumi.

Slepkavību skaits samazinājies no 26 gadījumiem 2013.gadā līdz 11 gadījumiem 2014.gadā, savukārt, smagu miesas bojājumu nodarīšanas gadījumi, kā rezultātā iestājusies cietušā nāve – palielinājies no četriem 2013.gadā līdz desmit gadījumiem 2014.gadā.

⁹ Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis”.

Tomēr augstā līmenī paliek pašnāvību skaits, it sevišķi jaunu cilvēku vidū: 210 gadījumi par pēdējiem trim gadiem, ko var izskaidrot ar nemainīgo ekonomisko situāciju valstī, zemu cilvēku labklājības līmeni, bezdarbu un augsto alkoholisma līmeni.

34.attēls. Zemgales reģionālajā nodaļā veiktās mirušo personu ekspertīzes 2014.gadā

17.tabula.

Zemgales reģionālās nodaļas darba veida un apjoma apkopojums par dzīvo personu ekspertīzēm (2012.-2014.g.)

	2012.g.	2013.g.	2014.g.
EKSPERTĪŽU KOPĒJAIS SKAITS	1353	1365	1495
1. Ekspertīzes miesas bojājumu smaguma pakāpes noteikšanai	1324	1333	1442
1.1. Smagi miesas bojājumi	87	91	101
1.2. Vidēji miesas bojājumi	190	193	213
1.3. Viegli miesas bojājumi	293	327	204
1.4. Maznozīmīgi miesas bojājumi	617	584	285
1.5. Miesas bojājumi nav konstatēti	117	139	178
1.6. Nepabeigtās ekspertīzes	0	9	14
2. Tiesu ginekoloģiskās un androloģiskās ekspertīzes	29	31	31
2.1. izvarošana	20	24	21
2.2. netiklās darbības	5	6	6
2.3. homoseksuālisms, pielietojot vardarbību	4	0	2
2.4. krimināls aborts	0	0	1
2.5. androloģiskās ekspertīzes	0	0	1
3. Konsultatīvie atzinumi	0	0	0
4. Maksas pakalpojumi¹⁰	0	0	2
5. Citas	2	1	19

Analizējot dzīvo personu ekspertīzes, jāatzīmē, ka gandrīz puse no veiktajām ekspertīzēm smaguma pakāpes noteikšanai sastāda maznozīmīgi miesas bojājumi – 46 %, kas saistīts ar to, ka tika atjaunotas ekspertīzes administratīvo pārkāpumu lietās. Vidējo un smago miesas bojājumu skaits nedaudz palielinājies un attiecīgi sastāda 15 un 7 %.

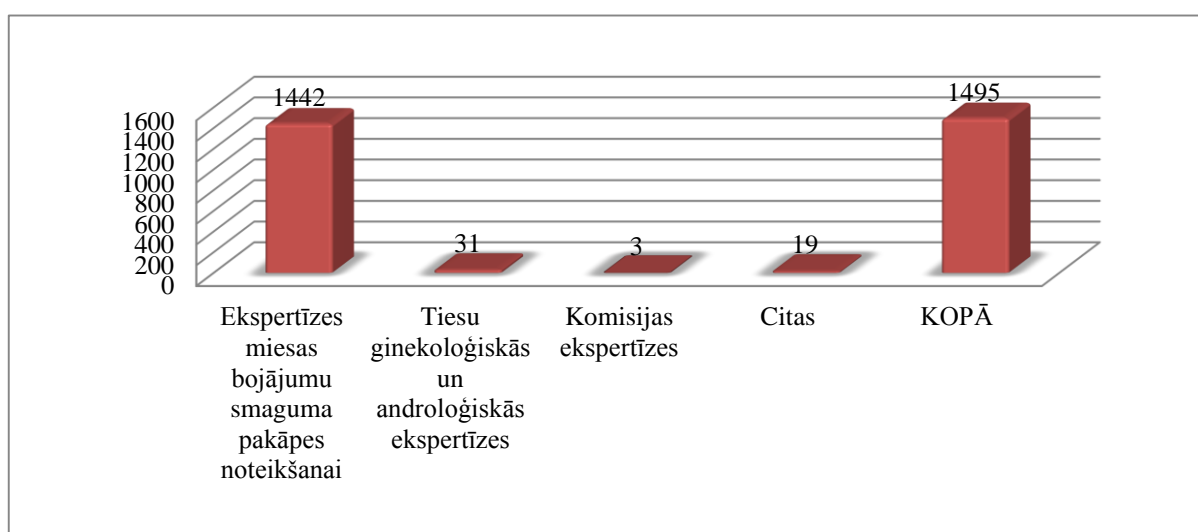
¹⁰ Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis”.

Apkopojot miesas bojājumu nodarīšanas veidus, redzams, ka 78 % sastāda truli priekšmeti, iepriekšējā līmenī palikušas transporta traumas - 207, diemžēl, cietuši bērni līdz 18 gadu vecumam - 28 gadījumi.

52 %, no visiem gadījumiem traumas iegūtas sadzīvē, un lielu skaitu sastāda sieviešu un bērnu skaits, kas cietuši ģimenē. Vairākus pēdējos gadus to skaits pakāpeniski palielinās. Tas izskaidrojams ar cilvēku pastiprinātu agresiju, neapmierinātību ar dzīvi un dzīves līmeni.

Augstā līmenī paliek traumu skaits, kas iegūtas ražošanā – 36, ko var izskaidrot ar darba drošības noteikumu neievērošanu un to pārkāpšanu, pašu cilvēku neuzmanību, pārslodzi, mazu darba stāžu un pieredzi darbā, kā arī ar alkohola lietošanu darba laikā.

Ginekoloģisko ekspertīžu skaits pagājušajā gadā palicis iepriekšējā gada līmenī un sastāda 31 gadījumu. Jāatzīmē pozitīva tendence, ka netiklo darbību skaits attiecībā pret mazgadīgiem bērniem ir pazeminājies, kā arī samazinājies bērnu izvarošanas gadījumu skaits.

35.attēls. Zemgales reģionālajā nodaļā veiktās dzīvo personu ekspertīzes 2014.gadā

TIESU HISTOLOĢIJAS LABORATORIJA

Tiesu histoloģijas laboratorijas (turpmāk – THL) funkcijas ir veikt bioloģiskā materiāla (mirušo), lietisko pierādījumu tiesu histoloģiskās ekspertīzes un izpētes, tai skaitā, papildus, atkārtotās, komisijas un kompleksās ekspertīzes kriminālprocesos, civilprocesos un administratīvajos procesos.

THL uzdevumi:

- izmeklē mirušo iekšējo orgānu un audu gabaliņus, biopsijas vai operāciju materiālu, nenoskaidrotas izcelsmes audu gabaliņus;
- izmeklē mirušo dobumu šķidrumus, asinis un orgānus (planktona noteikšanai) noslīkšanas gadījumos;
- veic tiesu medicīnas ekspertu tiesu histoloģisko ekspertīžu un izpētes pēcdiploma izglītību;
- sniedz konsultatīvu palīdzību tiesībaizsardzības un ārstniecības iestādēm jautājumos, kas saistīti ar bioloģiskā materiāla (mirušo), lietisko pierādījumu tiesu histoloģiskajām ekspertīzēm un izpēti.

Laboratorija strādā atbilstoši prasībām, kas izvirzītas testēšanas laboratoriju darbībai (sertifikāts Nr. L-201-A beztermiņa).

2014.gadā, salīdzinot ar 2013.gadu, nedaudz pieauga (5-8%) visu tiesu histoloģisko izpēšu, izgatavoto mikropreparātu un izmeklēto objektu skaits.

Strauji pieauga maksas pakalpojumu, mikrofotogrāfiju un ekspertu konsultāciju skaits. Sakarā ar telpu remontu, pieauga arhīvā atstātā materiāla skaits.

Pārējos darba veidos 2014.gadā apjoma izmaiņas nav būtiskas.

18.tabula.

Tiesu histoloģijas laboratorijas darba veida un apjoma apkopojums (2012.-2014.g.)

	2012.g.	2013.g.	2014.g.
1.Mirušo personu audu un orgānu izpēte, kopējais skaits:	2148	2301	2447
1.1.THL	2071	2218	2347
1.2.Mikropreparātu skaits	12338	12316	12684
1.3.Objektu skaits	37148	36945	38052
2.Planktona noteikšana, kopējais skaits	77	83	100
2.1.Šķidrums no sp.kaula dobuma	63	66	87
2.2.Niere	12	10	2
2.3.Plaušas	1	0	2
2.4.Cits	1	7	5
3.Piedalīšanās tiesas sēdēs	1	0	0
4. Papildus ekspertīzes	8	9	13
5. Atkārtotas ekspertīzes	0	0	0
6. Ekspertu konsultācijas mirušo personu ekspertīžu un patomorfoloģijas jautājumos	127 [68]	55	129
7. Komisijas ekspertīzes	2	4	3
Maksas pakalpojumi ¹¹	3	1	12
Piederība (pilsonība)	2 Krievijas, 1 ASV	1 Krievijas	

¹¹ Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis”.

TIESU MEDICĪNAS ĢENĒTIKAS UN SEROLOĢIJAS LABORATORIJA

Tiesu medicīnas ģenētikas un seroloģijas laboratorijas (turpmāk – TMĢSL) funkcijas ir veikt tiesu medicīniskās lietisko pierādījumu bioloģiskās – seroloģiskās un ģenētiskās ekspertīzes un izpēti, tai skaitā, papildus, atkārtotās, komisijas un kompleksās ekspertīzes kriminālprocesos, civilprocesos un administratīvajos procesos.

TMĢSL uzdevumi:

- nodrošina un veic tiesu medicīniskās lietisko pierādījumu bioloģiskās – seroloģiskās un ģenētiskās ekspertīzes:
 - bioloģiskas izcelsmes objektu identifikāciju uz lietiskajiem pierādījumiem, veicot cilvēka bioloģiskā materiāla veida, sugas piederības noteikšanu un seroloģisko izpēti;
 - bioloģiskas izcelsmes objektu identifikāciju uz lietiskajiem pierādījumiem, veicot cilvēka bioloģiskā materiāla veida, sugas piederības noteikšanu un ģenētisko izpēti;
 - neatpazītu mirušo identifikāciju veicot ģenētisko izpēti.
- mirušu un dzīvu personu bioloģiskā materiāla izmeklēšanu;
- paternitātes, maternitātes un cita veida radniecības noteikšanu;
- vardarbīgā nāvē un neatpazītu personu bioloģiskā materiāla uzglabāšanu arhīvā DNS nacionālās datu bāzes uzturēšanai;
- piedalās pēcdiploma izglītības veikšanā, kas saistīta ar lietisko pierādījumu tiesu medicīnisko ģenētisko un bioloģisko – seroloģisko ekspertīzi un izpēti;
- sniedz konsultatīvu palīdzību tiesībsargājošām un ārstniecības iestādēm jautājumos, kas saistīti ar lietisko pierādījumu tiesu medicīniskām ģenētiskām un bioloģiskām – seroloģiskām ekspertīzēm un izpēti.

TMĢSL strādā atbilstoši prasībām, kas izvirzītas testēšanas laboratoriju darbībai – 2006.gada 24.novembrī Tiesu medicīnas klīnisko laboratoriju apvienībai izsniegts sertifikāts Nr.L-201-A, kas apliecina, ka tehniskā kompetence ir novērtēta un atzīta par atbilstošu “Vispārējām prasībām testēšanas laboratoriju darbībai” un laboratorija ir kompetenta veikt testēšanu šādās sfērās: imūnhematoloģija, molekulārā bioloģija. Sertifikāts beztermiņa.

Pamatojoties uz Eiropas Savienības Padomes 2009.gada 30.novembra Pamatlēmumu 2009/905/TI „Par tādu tiesu ekspertīžu pakalpojumu sniedzēju akreditāciju, kuri veic laboratoriju darbības”, 2013.gadā veikta metodes „DNS genotipa noteikšana cilvēka bioloģiskajā materiālā” akreditācija un 2014.gadā – uzraudzība.

2014.gadā izveidotas un apstiprinātas, atbilstoši kvalitātes rokasgrāmatas prasībām, veidlapas un procedūras, kas attiecināmas uz bioloģisko seroloģisko izmeklējumu sfēru un Līķu bioloģiskā materiāla arhīva darbību; visas veidlapas un procedūras tiek pielietotas ikdienas darbā.

2014.gadā TMĢSL ieviesti 2 jauni izpēti veidi izdalījumu klātbūtnes noteikšanai (Spermatozoīdu klātbūtnes noteikšana ar Christmas Tree Stain krāsošanas metodi, spermas, siekalu, urīna klātbūtnes noteikšana ar RSID testu), un veikta personāla apmācība to pielietojumā.

19.tabula.

Tiesu medicīnas ģenētikas un seroloģijas laboratorijas darba veida un apjoma apkopojums
(2012.-2014.g.)

	2012.g.	2013.g.	2014.g.
1. Bioloģiskā seroloģiskā izmeklēšana:			
1.1. ekspertīzes	241	297	216
1.2. akti	29	34	36
1.3. atbildes	1205*	1181*	1328*
Kopā 1.1.-1.3.	1475	1512	1580
1.4. Izmeklētie priekšmeti	2068	1976	2234
1.5. Izmeklētie objekti:			
1.5.1. asinis	5846	6699	7293
1.5.2. izdalījumi	1537	1252	1010
1.5.3. mati	802	472	683
1.5.4. citoloģija	375	249	226
Kopā 1.5.	8560	8672	9212
2. DNS izmeklēšana:			
2.1. Pēc pieprasītāja:			
2.1.1. civillietās un procesos	43	41	34
2.1.2. krimināllietās un procesos	165	162	161
Administratīvās lietās un procesos	-	-	-
2.1.3. privātpersonu pieprasījums	21	20	33
Kopā:2.1.	229	223	228
2.2. Pēc veida:			
2.2.1. Paternitāte	67	65	65
2.2.2. Līķu identifikācija	25	5	9
2.2.3. Traipu identifikācija	137	153	154
Kopā:2.2.	229	223	228
2.3. Izmeklēto paraugu un traipu skaits:			
2.3.a. asinis	556	515	521
2.3.b. izdalījumi	120	138	96
2.3.c. mati	1	4	3
2.3.d. pārējie	13	9	33
Kopā 2.3.	690	666	653
3. Arhivētais Līķu bioloģiskais materiāls:			
3.1. Līķu skaits, no kuriem saņemts materiāls	1904	2026	2300
3.2. Arhivēto paraugu skaits	1944	2090	2427
4. Piedalīšanās tiesas sēdēs	7	3	3
5. Papildus ekspertīzes	3 (sākotnējā bioloģiskā, papildus atsevišķi objekti DNS)	3 (sākotnējā bioloģiskā, papildus atsevišķi objekti DNS)	-
6. Atkārtotas ekspertīzes	1 (pēc VP Kriminālistikas pārvaldes)	-	-
7. Komisijas ekspertīzes	-	1 (paternitāte civillietā)	-
8. Kompleksās ekspertīzes	-	-	-
9. Maksas pakalpojumi kopā ¹²	64	66 (61 DNS+5 bioloģija)	71 (67 DNS+4 bioloģija)

* Iekļautas arī atbildes uz privātpersonu iesniegumiem par maksas pakalpojumu veikšanu.

¹² Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis”.

2014.gads TMĢSL raksturīgs ar zināmu stabilitāti kopējā darba apjomā.

Skaitliski samērā liels ir bioloģisko seroloģisko ekspertīžu skaita samazinājums (-81), bet vienlaikus palielinājies citu šīs jomas izpētes veidu skaits un arī izpētes priekšmetu un objektu skaits, kas ļauj secināt, ka, lai gan ir samazinājies ekspertīžu skaits, vienlaikus palielinājies šo ekspertīžu apjoms.

2014.gadā DNS ekspertīžu/izpēšu skaits un arī kopējais maksas pakalpojumu skaits palielinājies katrs par 5, ko varētu traktēt arī kā līdzvērtīgu pagājušā gada apjomam. Notikušas zināmas izmaiņas maksas pakalpojumu struktūrā: samazinājies maksas pakalpojumu skaits (-7) civillietās, bet palielinājies maksas pakalpojumu skaits pēc privātpersonu iesniegumiem (+13). Palielinājies arī Līķu bioloģiskā materiāla arhīvā arhivēto paraugu skaits (+337).

TIESU MEDICĪNISKĀS KRIMINĀLISTIKAS LABORATORIJA

Tiesu medicīniskās kriminālistikas laboratorijas (turpmāk – TMKL) funkcijas ir veikt tiesu medicīniskās kriminālistikas ekspertīzes un izpētes, tai skaitā, papildus, atkārtotās, komisijas un kompleksās ekspertīzes kriminālprocesos, civilprocesos un administratīvajos procesos.

TMKL uzdevumi:

- nodrošina un veic tiesu medicīniskās kriminālistikas ekspertīzes un izpēti:
 - bojājumu, kas nodarīti ar trulu un asu priekšmetu, šaujamo ieroci, elektrisko strāvu u.c., īpašību un to veidošanās mehānisma noteikšanu uz ādas, mīkstiem audiem, kauliem un iekšējiem orgāniem, kā arī uz apģērba;
 - pielietotā priekšmeta identifikāciju pēc bojājumiem uz ķermeņa un apģērba;
 - kaulu atlieku izmeklēšanu: sugas piederības, personas rases, dzimtes, vecuma un auguma garuma noteikšanai, personas identifikāciju pēc zobu statusa;
 - asins pēdu veidošanās mehānisma noteikšanu uz apģērba, traumējošiem priekšmetiem, ieročiem un citiem tiesu medicīnas ekspertīžu objektiem, kā arī notikuma vietā;
 - pūšanas procesā izmainītu mirušo personu ķermeņa daļu sākotnējā izskata atjaunošanu;
 - metālisko inžū klātbūtnes un daudzuma noteikšanu;
 - cita veida ekspertīzes, kuru veikšanai nepieciešamas speciālas zināšanas tiesu medicīniskajā kriminālistikā.
- piedalās pēcdiploma izglītības veikšanā, kas saistīta ar lietisko pierādījumu tiesu medicīniskās kriminālistikas ekspertīzi un izpēti;
- sniedz konsultatīvu palīdzību tiesībaizsardzības un ārstniecības iestādēm (jautājumos kas saistīti ar lietisko pierādījumu tiesu medicīniskās kriminālistikas ekspertīzēm un izpēti).

2014. gadā nav būtiski mainījies ekspertīžu, izpēšu skaits un to struktūra. Nedaudz palielinājies ekspertīžu un izpēšu skaits, kas saistīti ar kaulu izmeklēšanu un bojājumu rašanās mehānisma noteikšanu, nedaudz samazinājies izpētes un ekspertīžu ekspertīžu un izpēšu skaits, kas saistīti ar traumējošā priekšmeta identifikāciju un asins pēdu rašanās mehānisma noteikšanu.

20.tabula.

**Tiesu medicīniskās kriminālistikas laboratorijas darba veida un apjoma apkopojums
(2012.-2014.g.)**

Nr. p. k.	Izmeklējuma veids	2012. gads		2013. gads		2014. gads	
		Ekspertīžu un izpēšu skaits	Objektu skaits	Ekspertīžu un izpēšu skaits	Objektu skaits	Ekspertīžu un izpēšu skaits	Objektu skaits
1.	Personas identifikācijas ekspertīzes un izmeklējumi	137	1173	39	133	57	234
2.	Traumējošā priekšmeta identifikācija	58	1536	56	227	34	119
3.	Spektrālā izmeklēšana	171	356	180	318	158	237
4.	Bojājuma rašanās mehānisma noteikšana	203	2137	208	478	216	484
5.	Asins pēdu izcelsmes mehānisma noteikšana	39	1638	53	175	34	164
Kopā:		608	6840	536	1331	499	1238
		2012. gads		2013. gads		2014. gads	
6.	Piedalīšanās tiesas sēdēs	1		2		1	
7.	Papildus ekspertīzes	0		0		0	
8.	Atkārtotas ekspertīzes	0		0		0	
9.	Komisijas ekspertīzes	0		1		0	
10.	Maksas pakalpojumi ¹³	0		0		2	

TIESU TOKSIKOĻĪJAS LABORATORIJA

Tiesu toksikoloģijas laboratorijas (turpmāk – TTL) funkcijas ir veikt bioloģiskā materiāla (dzīvu un mirušu personu), lietisko pierādījumu tiesu toksikoloģiskās ekspertīzes un izpētes, tai skaitā papildus, atkārtotās, komisijas un kompleksās ekspertīzes kriminālprocesos, civilprocesos un administratīvajos procesos.

TTL uzdevumi:

- nodrošina un veic sekojošu veidu tiesu toksikoloģiskās ekspertīzes un izpētes liķu bioloģiskajā materiālā, dzīvu personu bioloģiskajā materiālā, lietiskajos pierādījumos:
 - alkohola, tā homologu un „surogātu” (aizvietotāju) klātbūtnes noteikšana;
 - gaistošo toksisko vielu (t.sk. neiparalītiskā, asaru, piparu gāze u.c.) noteikšana;
 - kodīgo un destruktīvo vielu noteikšana;
 - narkotisko un psihotropo vielu noteikšana;
 - smago metālu un metaloīdu noteikšana;
 - ārstniecības praksē pielietojamo medikamentu noteikšana;
 - toksisko augu un sēņu toksīnu noteikšana;
 - sadzīvē lietoto ķīmijas preparātu noteikšana;
 - nezināmas vielas (tabletes, pulvera, šķīduma u.c.) ķīmiskā sastāva precizēšana;
 - cita veida ekspertīzes, kuru veikšanai nepieciešamas speciālās zināšanas tiesu ķīmijā un toksikoloģijā.
- piedalās pēcdiploma izglītības veikšanā, kas saistīta ar lietisko pierādījumu tiesu toksikoloģisko ekspertīzi un izpēti;
- sniedz konsultatīvu palīdzību tiesībsargājošajām un ārstniecības iestādēm (jautājumos kas saistīti ar lietisko pierādījumu tiesu toksikoloģiskajām ekspertīzēm un izpēti).

¹³ Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis”.

TTL ir resertificēta (LR Veselības Ministrijas Veselības statistikas un medicīnisko tehnoloģiju valsts aģentūras sertifikāts Nr.L-197-A) laboratorija.

2014.gadā TTL ieviesta kvalitātes pārvaldības sistēma, t.sk., izstrādātas un apstiprinātas veidlapas un procedūras un veikta 4 metožu akreditācija Latvijas nacionālajā akreditācijas birojā (“Barbiturātu noteikšana biomateriālā”, “Kokaīna noteikšana biomateriālā”, “Opiātu noteikšana biomateriālā”, “Kanabinoīdu noteikšana biomateriālā”).

2014.gadā TTL praktiskajā darbā ieviesta jauna termolabīlu vielu izolēšanas metode ar β -glukuronidāzi no *Petella vulgate*, kas jūtami paaugstina izmeklējumu kvalitāti.

21.tabula.

Tiesu toksikoloģijas laboratorijas darba veida un apjoma apkopojums (2012.-2014.g.)

	2012.g.	2013.g.	2014.g.
1.Izmeklējuma veids:			
1.1.ekspertīzes pēc lēmumiem	13	6	8
1.2.pēc TME nosūtījumiem	2488	2405	2509
1.3.atbildes TSK klīnikai	735	834	857
Kopā 1.1.-1.3.	3236	3245	3374
2.Izmeklējuma nosaukums:			
2.1.Etanola un tā aizvietotāju noteikšana	3432	2860	3355
2.2.Narkotisko, psihoaktīvo vielu, medikamentu, citu vielu noteikšana	786	1109	2903
2.3.Karboksihemoglobīns	139	134	120
3.Izmeklēto objektu skaits:			
3.1.asinis, urīns, iekšējie orgāni, mati	3610	3528	6499
4.Piedalīšanās tiesas sēdēs	-	-	-
5.Papildus ekspertīzes	-	-	-
6.Atkārtotas ekspertīzes	-	-	-
7.Komisijas ekspertīzes	-	1	1
8.Maksas pakalpojumi ¹⁴	735	848	12

Salīdzinot ar 2013.gadu, 2014. gadā izpēšu skaits pēc tiesu medicīnas ekspertu nosūtījumiem ir palielinājies (104 ekspertīzes), kā arī palielinājies izpēšu skaits narkotisko, psihoaktīvo vielu, medikamentu un citu vielu noteikšanai (no 1109 līdz 2903).

Ekspresanalīžu skaits RAKUS Toksikoloģijas un sepses klīnikai, salīdzinot ar 2013.gadu, palielinājies par 23 izmeklējumiem, bet skatoties vairāku atskaites periodos, šis izmeklējumu skaits ir aptuveni vienāds.

2014.gadā veikti 12 maksas pakalpojumi privātpersonām un juridiskajām personām.

¹⁴ Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumiem Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis”.

LATVIJAS AUDU BANKAS NODAĻA

Latvijas audu bankas nodaļa (turpmāk – LABN) ir specifiska struktūrvienība, kas veic miruša cilvēka audu iegūšanu, primāro apstrādi, uzglabāšanu, nodod tos ārstniecības iestādēm sterilu transplantātu izgatavošanai, ko izmanto ķirurģiskā praksē dažādu slimību ārstēšanā.

LABN strādā saskaņā ar nacionālajiem un starptautiskajiem normatīvajiem aktiem, kas attiecas uz audu iegūvi un izmantošanu. LABN ir zinātniski – praktiskā bāze transplantācijas jomā.

LABN pamatuzdevums ir iespēju robežās nodrošināt ārstniecības iestādes ar primāriem bioloģiskiem objektiem – transplantātiem no cilvēka audiem:

- radzenes transplantātiem acu traumu ārstēšanai,
- kaulu un skrimšļu fragmentiem.

2013.gadā noslēgti sadarbības līgumi ar ārstniecības iestādēm, kurām Centrs nodod iegūtos audus (kaulaudus un radzenes): Valsts Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīcu, P.Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcu un slimnīcu „Biķernieki”, kā arī ir noslēgts trīspusējās sadarbības līgums ar Valsts asinsdonoru centrs par asins paraugu testēšanu.

2014.gadā atbilstoši izvirzītajiem mērķim un saskaņā ar MK noteikumu Nr.1176 „Cilvēka audu un šūnu izmantošanas kārtība” un kvalitātes vadības sistēmas prasībām, LABN veikti nepieciešamie pasākumi atbilstības novērtēšanai Zāļu valsts aģentūrā (ZVA), lai saņemtu audu un šūnu izmantošanas atļauju

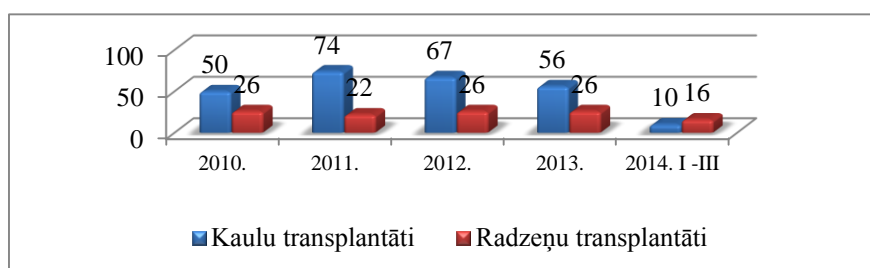
Ar 2015.gada 15.janvāri LABN tiesīga veikt audu un šūnu izmantošanas darbības: kaulu, acu audu un ribu skrimšļu ziedošana, ieguve, laboratoriskā izmeklēšana, apstrāde un uzglabāšana (Zāļu valsts aģentūras audu un šūnu izmantošanas atļauja Nr. AC-2).

22.tabula.

Latvijas audu bankas nodaļas darba veida un apjoma apkopojums (2012.-2014.g.)

Biotransplantātu veids:	2012.g.	2013.g.	2014.g.
Radzenes	26	26	10
Kaulaudi	67	56	16
Kopā	93	82	26
Donoru skaits	13	14	5

Latvijas audu bankas nodaļā biotransplantātus (26) ieguva līdz 2014.gada 20.martam, kad Centrā saņemta Zāļu valsts aģentūras vēstule par nepieciešamību saņemt audu izmantošanas atļauju atbilstoši MK 2013.gada 22.oktobra noteikumiem 1176 “Cilvēka audu un šūnu izmantošanas kārtība”. Līdz ar to audu ieguve tika apturēta un darba apjoms nav salīdzināms ar iepriekšējiem atskaites periodiem.

36.attēls. Iegūto kaulaudu un radzeņu transplantātu daudzuma salīdzinājums (2010.-2014.gadā)

ZINĀTNISKI METODISKĀ PADOME

Zinātniski metodiskā padome (turpmāk – ZMP) ir Centra struktūrvienība. ZMP darbojas Centra direktora pakļautībā un ir padomdevēja struktūrvienība.

ZMP darbības mērķis ir nodrošināt Centra metodisko, zinātnisko un konsultatīvo funkciju, veicināt darbinieku kvalifikācijas celšanu, iezīmēt Centra zinātniski – tehniskās attīstības virzienus, sekmēt zinātnes, tehnoloģiju un inovācijas politikas īstenošanu un koordināciju.

ZMP uzdevumi un kompetence:

- sagatavot un iesniegt Centra direktoram priekšlikumus zinātniskās pētniecības attīstībā un veikšanā, kā arī par zinātnes un tehnoloģiju attīstības politikas izstrādes jautājumiem;
- veicināt zinātniskus pētījumus uz Centra bāzes, izskatīt pētnieciskos projektus;
- izstrādāt, izskatīt un apstiprināt pielietojamās metodes un metodiskos norādījumus, instrukcijas un citus dokumentus tiesu medicīnisko ekspertīžu veikšanai; veicināt jaunu metožu izstrādi un ieviešanu praksē;
- veicināt ekspertu atzinumu kvalitātes paaugstināšanu;
- kopā ar Ekspertīzes un izpētes departamenta struktūrvienību vadītājiem izstrādāt un saskaņot ZMP darba plānu nākamajam kalendārajam gadam un iesniegt Centra direktoram apstiprināšanai līdz katra kalendārā gada 15. janvārim;
- izvērtēt tiesu medicīnas ekspertu darba kvalitātes audita rezultātus un izstrādāt rekomendācijas nepilnību novēršanai;
- sadarboties ar Tiesu ekspertu padomi ekspertīžu metodoloģiskos un ekspertu izglītības jautājumos;
- strīdīgā un sarežģītā gadījumā izvērtēt tiesu medicīnas ekspertu sniegto atzinumu un laboratoriju speciālistu veikto pētījumu kvalitāti un metodiku, par to sniedzot konsultatīvu un skaidrojošu ZMP atzinumu;
- piedalīties un izstrādāt ekspertu darbam nepieciešamās veidlapas un normatīvo aktu projektus;
- sadarboties un uzturēt savstarpējo saikni ar Centra struktūrvienību vadītājiem un reģionālajām tiesu medicīnas ekspertīzes Centra nodaļām;
- izskatīt Centra un tā struktūrvienību akreditācijas jautājumus;
- sadarbībā ar augstākajām izglītības iestādēm un Latvijas Tiesu medicīnas ekspertu asociāciju (turpmāk – Asociāciju) organizēt pēcdiploma izglītību (rezidentūru) tiesu medicīnas jomā; izstrādāt priekšlikumus pēcdiploma izglītības pilnveidošanai;
- izskatīt Centra tiesu medicīnas ekspertu un laborantu sertifikācijas un resertifikācijas jautājumus; sadarboties ar Latvijas Ārstu biedrības Sertifikācijas komisiju un Tiesu ekspertu padomi sertifikācijas jautājumu risināšanā;
- sadarbībā ar Asociāciju Centra tiesu medicīnas ekspertiem organizēt zinātniskas konferences par aktuāliem tiesu medicīnas jautājumiem;
- sadarbībā ar Asociāciju un Centra laborantu asociāciju organizēt speciālistu kvalifikācijas celšanas pasākumus (kursus, lekcijas, seminārus, un tml.);
- sadarboties ar tiesībsargājošām institūcijām, ārstniecības iestādēm, Latvijas Ārstu biedrību, citām Latvijas ekspertīžu iestādēm, zinātniskām un pedagoģiskajām iestādēm izglītības un zinātnes jautājumos;
- sadarboties ar ārzemju tiesu medicīnas un citiem zinātniski-pētnieciskiem centriem, izskatīt piedāvājumus un iespējas piedalīties ārpus Latvijas rīkotajos pasākumos.

Viena no būtiskākajām ZMP zinātniskām aktivitātēm 2014. gadā - rezidentu zinātniskā darba vadīšana. 2014. gadā viens no rezidentiem ar savu zinātniski pētniecisko darbu par slēgtu letālu krūšu kurvja traumu ieguva 1. vietu RSU rezidentu zinātnisko darbu konkursā.

ZMP zinātniskās aktivitātes izpaudušās arī sadarbībā ar starptautiskām institūcijām, pieredzes apmaiņā un kvalifikācijas celšanā.

2014.gadā ZMP piedalījās jaunu metožu izstrādē, analizē un apstiprināšanā tiesu medicīnisko ekspertīžu un izpētes jomā. Tā, ZMP ietvaros vairākos posmos tika veikts darbs pie "Seksuālā vardarbībā cietušo un aizdomās turēto personu izpēte" metodes projekta izstrādes, bet 2014.gada 31.marta ZMP sēdē pieņemts lēmums tā galīgā varianta izstrādi atlikt līdz E.C.L.M. (*European Council of Legal Medicine*) vadlīniju saņemšanai. Komisijas ekspertīžu metode izstrādāta 2 versijās, kas, sakarā ar Tiesu ekspertu padomes (TEP) iebildumiem, ir pārstrādāta, arī mainot tās nosaukumu uz "Tiesu medicīnas ekspertīzes veikšanas metode gadījumos, kas saistīti ar ārstniecības personu profesionālo darbību". Minētā metode 2014.gada 28.oktobrī ir apstiprināta ZMP sēdē un iesniegta reģistrācijai TEP (TEP reģistrēta 2014.gada 19.novembrī).

Tiesu toksikoloģijas laboratorijas eksperti ir izstrādājuši metodi "Metode organisko šķīdinātāju noteikšanai", kas 2014.gada 18.decembra ZMP sēdē ir apstiprināta un iesniegta reģistrācijai TEP (TEP reģistrēta 2015.gada 12.janvārī).

2014.gadā veikta rezidentu apmācību plāna aktualizācija.

2014.gadā veikta 9 rezidentu un 1 stažiera apmācība pēc Rīgas Stradiņa universitāti (turpmāk – RSU) Tālākizglītības fakultātē akreditētas pēcdiploma izglītības programmas.

2014.gadā veikta mācību programmas Centra ekspertu, laborantu un ekspertu palīgu apmācībai sastādīšana tālākizglītībasursos 2015.gadā sadarbībā ar RSU (apstiprināta 18.12.14.).

Sadarbībā ar RSU no 2014.gada 15. līdz 16.maijam organizēts vieslektora V.Popova lekciju kurss par tiesu traumatoloģiju.

2014.gadā organizētas 11 ZMP sēdes.

2014.gada 28.februārī un 15.aprīlī ZMP locekļi piedalījušies Latvijas Tiesu medicīnas ekspertu asociācijas (LTMEA) sēdēs.

2014.gada 12.jūnijā novērtēta Klīniskās tiesu medicīnas ekspertīžu nodaļas veikto ekspertīžu kvalitāte. ZMP valdes locekļi nodrošinājuši līdzdalību komisijas un kompleksās ekspertīzēs, konsultējuši ekspertīzes visā 2014.gadā.

Ar VTMEC direktores lēmumu nodibināta komisija „Miesas bojājumu smaguma novērtēšanas kritēriju izstrādei”, kurā iesaistīti ZMP locekļi. Priekšlikumi iesniegti Veselības ministrijā.

FINANŠU RESURSI UN IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI**CENTRA KOPĒJAIS FINANSĒJUMS UN TĀ IZLIETOJUMS**

Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra pamatdarbība finansiāli tiek nodrošināta no valsts budžeta līdzekļiem un pašu ieņēmumiem apakšprogrammas “Tiesu medicīniskā ekspertīze”, apakšprogrammas “Rezidentu apmācība”, apakšprogrammas “Klimata pārmaiņu finanšu instrumentu projekti” ietvaros.

2014.gada finanšu resursi izdevumu segšanai	EUR	2 941 088	
<i>t.sk.:</i>			
- dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	EUR	2 680 819	(91.15 %)
- maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	EUR	71 418	(2.43%)
- transferti	EUR	1 88 851	(6.42%)

2014.gadā īstenots projekts KPFI ietvaros “Par Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu iesniegumu atklātā konkursa “Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai” IV kārtā Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra ēkas, Hipokrāta ielā 2, Rīgā, energoefektivitātes paaugstinoši vienkāršotas renovācijas darbi. KPFI projekta realizācijai 2014. gadā Centram novirzīti līdzēļi 476 970 EUR apmērā. Renovācijas rezultātā ēkai nomainīti logi, durvis, nosiltināta fasāde un jumts, ierīkota jauna ventilācijas sistēma un uzlabots siltummezgls.

Ar budžeta grozījumiem budžeta programmas 39.00.00 “Specializētās veselības aprūpes nodrošināšana” apakšprogrammā 39.06.00 “Tiesu medicīniskā ekspertīze” Centram pārskaitīti transferta finanšu līdzekļi 70 682 EUR apmērā, kas izlietoti saskaņā ar pieprasījumu. Līdzekļi piešķirti Centra pamatdarbības nodrošināšanai: Klīniskās tiesu medicīniskās ekspertīzes nodaļas ēkai Rīgā, Maskavas ielā 80 izbūvēta invalīdu uzbrauktuve un uzstādīts jauns gāzes apkures katls; mirušo uzglabāšanai Daugavpilī, Siguldas ielā 24 iegādāta un uzstādīta jaunas aukstuma uzturēšanas iekārta; mirušo uzglabāšanai Rēzeknē, 18.novembra ielā 41 iegādāta saldējamā iekārta, 1 kabineta un ēkas vestibila veikts remonts; veikta interneta pieslēguma modernizācija – ievilkts optiskā kabeļa pieslēgums Hipokrāta iela 2, Rīgā; iegādāta datortehnika, biroja tehnika un ekspertīžu veikšanai nepieciešamais aprīkojums un iekārtas un citi uzturēšanas izdevumi.

2014.gadā tiesu medicīnas rezidentūrā apmācības no oktobra mēnesī uzsāka 5 rezidenti (2013. gadā – 4), kopā 2014.gadā rezidentūrā apmācības izgāja 8 rezidenti, kas dos iespēju pakāpeniski aizpildīt esošās tiesu medicīnas ekspertu vakances.

Budžeta apakšprogrammā “Rezidentu apmācība” 2014.gadā saņemti un izlietoti 75 661 EUR.

Pašu ieņēmumi 2014.gadā iekasēti 71 418 EUR apmērā.

23.tabula.

Informācija par maksas pakalpojumiem, to izcenojumiem un citiem pašu ieņēmumiem (EUR)

Nr. p.k.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	Izcenojums	Faktiskie ieņēmumi 2014.g.	Izmaiņas (+,-) salīdzinājumā ar 2013.g.
1.	Telpu noma “Liepājas kapsētu pārvaldei”	Līgumcena	0	-427
2.	Līgums ar Rīgas Stradiņa universitāti un LVU par studējošo klīnisko apmācību	Eur 2.63+PVN par vienu studējošā klīnisko dienu	5544	+1053

3.	Toksikoloģijas laboratorijas sniegtie maksas pakalpojumi Toksikoloģijas centram akūtas saindēšanās gadījumos	Pēc 10.09.2013.gada MK noteikumiem Nr. 807	36271	-880
4.	Paternitātes noteikšanas ekspertīzes ar DNS izmeklēšanas metodi	Pēc 10.09.2013.gada MK noteikumiem Nr. 807	22611	-792
5	Konsultatīvi skaidrojošie ekspertu atzinumi apdrošināšanas sabiedrībām, tiesu medicīniskās komisijas ekspertīzes civillietās u.c.	Pēc 10.09.2013.gada MK noteikumiem Nr. 807	5338	+816
	Pārējie ieņēmumi	Bezpiederīgo iezārkošana, metāllūžņu nodošana u.c.	1654	-3137
		KOPĀ:	71418	-3367

Pašu ieņēmumi 2014.gadā iekasēti par 10184 EUR mazāk kā plānots, jo samazinājies pieprasījums pēc sniegtajiem maksas pakalpojumiem.

24.tabula.

Informācija par valsts budžeta līdzekļu un maksas pakalpojumu ieņēmumu izlietojumu (EUR)

Nr. p.k.		Iepriekšējā 2013. gada (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā (2014.g.)	
			apstiprināts likumā par budžetu	faktiskā izpilde
1.	Ieņēmumi (kopā):	2 552 395	2 951 496	2 941 088
1.1.	dotācija no vispārējiem ieņēmumiem kopā	2 249 125	2 681 043	2 680 819
1.1.1.	tai skaitā: dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	2 249 125	2 295 792	2 295 568
1.1.2.	papildus dotācija no vispārējiem ieņēmumiem		385251	385251
1.1.3	Transferti	228 485	188 851	188 851
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	74785	81 602	71418
2.	Izdevumi (kopā):	2 757 737	2 951 496	2 941 005
3.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	2 441 216	2 402 778	2 392 287
3.1.	Atlīdzība:	2 127 441	2 151 875	2 151 651
3.1.1.	atalgojums	1 697 226	1 726 957	1 726 957
3.1.2.	darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas, sociālie pabalsti un kompensācijas	430 215	424 918	424 694
3.2	Preces un pakalpojumi:	313 775	250 903	240 636
3.2.1.	komandējumi	9 270	6 738	6 407
3.2.2.	pārējie uzturēšanas izdevumi	304 505	244 165	234 229
4.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem:	316 521	548 718	548 718
4.2.1.	kapitālās iegādes	104 118	28 039	28 039
4.2.2.	intelektuālie īpašumi	7 250	20 304	20 304
4.2.3.	kapitālais remonts, rekonstrukcija	205153	500 375	500 375

25.tabula.

Centra strādājošo vidējais atalgojuma apmērs 2014.gadā	
Ārsti	1497.45 EUR
Ārstniecības un aprūpes personāls	778.65 EUR
Ārstniecības un aprūpes atbalsta personāls	683.53 EUR
Administrācija	932.91 EUR

LIELĀKIE PREČU UN PAKALPOJUMU IZDEVUMI

Reāģentu, ķīmikāliju un laboratorijas materiālu iegādes izdevumi Centra laboratoriju darbības nodrošināšanai 2014.gadā sastāda 30 302 EUR.

Otrais lielākais izmaksu postenis ir nomas maksa (nomas maksas tiek noteiktas kopā ar attiecīgā rajona komunālo maksājumu izcenojumiem), jo, lai nodrošinātu reģionu medicīnas ekspertīzes nodaļu darbu, Centram jānomā telpas no rajonu slimnīcām, slēdzot nomas līgumus. 2014.gadā šīm vajadzībām tika izlietoti 18318 EUR. Zemes nomas maksa 7 611 EUR, jo Centra ēka atrodas uz privātīpašuma zemes.

Izdevumiem par komunālajiem pakalpojumiem iztērēti 49 912 EUR, tai skaitā, par apkuri un elektroenerģiju 40 395 EUR, Centra remontdarbiem un iestādes uzturēšanas pakalpojumiem 57 304 EUR, biroja precēm un inventāram 19 311 EUR, degvielai 3 270 EUR, saimniecības materiāliem 3 840 EUR, pasta un sakaru pakalpojumiem 11 753 EUR.

Lai nodrošinātu laboratoriju darba kvalitāti, veikti iekārtu remontu un medicīnisko iekārtu drošības pārbaudes. Notika TMĢS laboratorijas akreditācija, medicīnisko iekārtu drošības pārbaudes un iekārtu kalibrēšana, iegādāti testi, reaģenti, references materiāli un standartvielas.

Iepriekšminētie izdevumu posteņu izdevumi sakarā ar cenu pieaugumu ar katru gadu palielinās.

Centra attīstībai un sniegto pakalpojumu efektivitātes un kvalitātes uzlabošanai no Pamatbudžeta kapitāliem izdevumiem un papildus transferta līdzekļiem 2014.gadā izlietoti 71 748 EUR, tai skaitā:

Dator tehnikas, sakaru un citas biroja tehnikas iegādei – 20 143 EUR; nemateriālo ieguldījumu izveidošanai un licences iegādei – 20 304 EUR; kapitālajam remontam – 23405 EUR; tehnoloģiskās iekārtas iegādei - 5 921 EUR; saimniecības pamatlīdzekļu iegādei – 1975 EUR.

Centra darbības nodrošināšanai paredzētā dotācija no vispārējiem ieņēmumiem un pašu ieņēmumi izlietoti saskaņā ar LR Veselības ministrijas apstiprinātajiem finansēšanas plāniem un tāmēm.

PERSONĀLS

Centra funkciju sekmīgai nodrošināšanai iestādē strādā augsti kvalificēts personāls:

- pamatfunkciju darba nodrošināšanai – vecākie tiesu medicīnas eksperti, tiesu medicīnas eksperti un pamatdarbības funkciju veicēju atbalsta personāls-laboranti, ekspertu palīgi, māsu palīgi un sanitāri. No pamatdarbības funkciju veicējiem 12 ir valsts civildienesta ierēdņi.
- atbalsta funkcijas nodrošina kvalitātes vadības speciālists, direktora palīgs, Administratīvā nodrošinājuma nodaļas, Finanšu un grāmatvedības nodaļas, Personālvadības un juridiskās nodaļas un Lietvedības nodaļas darbinieki, no kuriem 6 ir valsts civildienesta ierēdņi.

2014.gadā darba tiesiskās attiecības izbeigtas ar 26 darbiniekiem, valsts civildienesta attiecības izbeigtas ar 3 ierēdņiem.

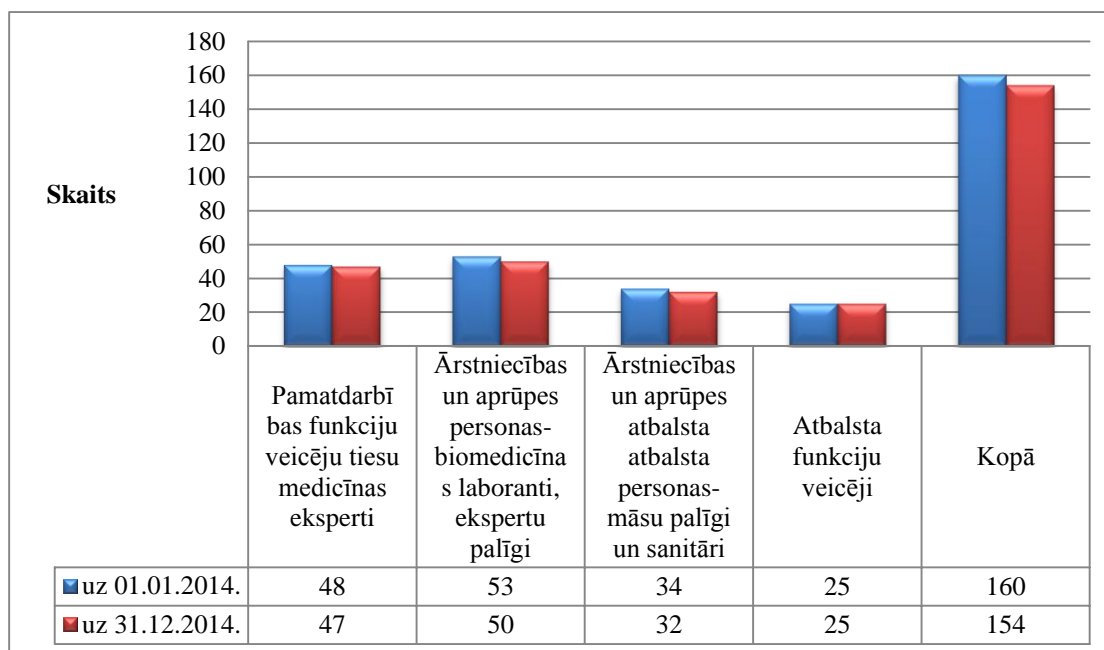
Pārceļšanas kārtībā ierēdņa amatā no iekšējiem resursiem iecelta 1 amatpersona (EID), uz pārējiem vakantajiem ierēdņu amatiem tika izsludināti konkursi.

2014.gada 1.februārī izveidotajā Lietvedības nodaļā, kura nodrošina Centra dokumentu pārvaldību, pārcelti 3 darbinieki no iekšējiem resursiem.

Personāla mainības koeficients¹⁵ 2014.gadā ir 18% (2013.gadā – 14,95%).

Personāla mainība palielinājusies 2014.gada II pusgadā. Decembra beigās samazināts darbinieku skaits, jo ar 2015.gada 1.janvāri slēgtas darba vietas Gulbenē un Ogrē sakarā ar nepietiekamu tiesu medicīnas ekspertu skaitu.

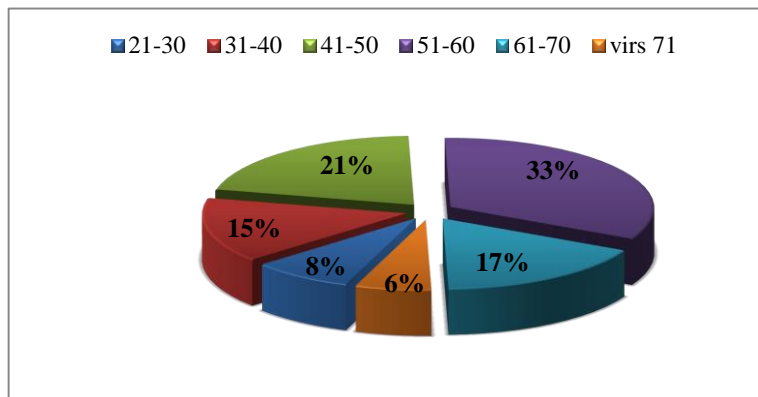
2014.gada septembrī darbu Centra Ekspertīzes un izpētes departamenta (turpmāk - EID) Tiesu medicīniskās kriminālistikas laboratorijā uzsācis 1 tiesu medicīnas eksperts pēc Rīgas Stradiņa universitātes rezidentūras programmas tiesu medicīnā pabeigšanas.

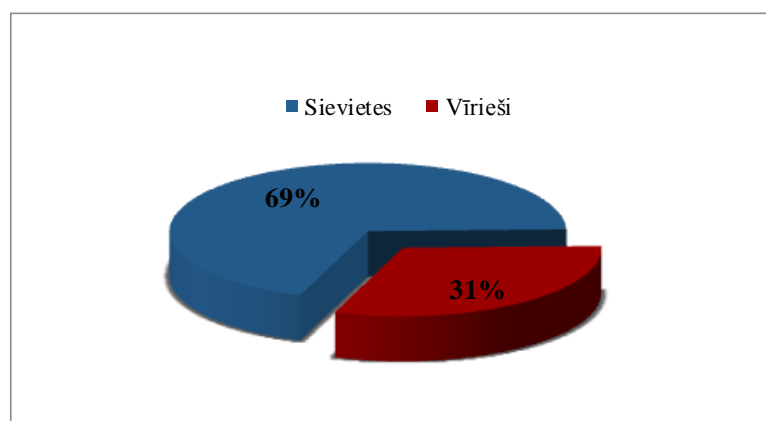
37.attēls. Darbinieku skaita izmaiņas 2014.gadā

¹⁵ Aprēķināts pēc atbrīvoto darbinieku skaita pret vidējo darbinieku skaitu noteiktā laika posmā.

44 % no Centra personāla ir vecumā līdz 50 gadiem, vairāk kā puse jeb 56% personāla ir no 51 gada vecuma. Detalizētu personāla sadalījumu pa vecuma grupām (skat. 38.att.).

38.attēls. Personāla sadalījums pa vecuma grupām

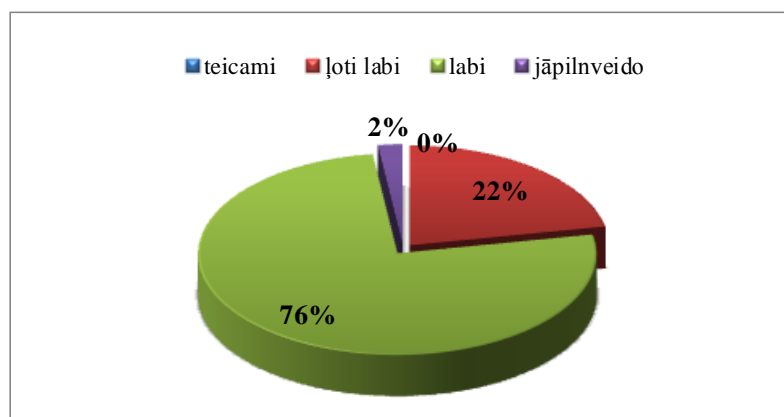

39.attēls. Personāla sadalījums pēc dzimuma (%)

Centra pamatdarbības nodrošināšanai sadarbībā ar Rīgas Stradiņa universitāti rezidentūrā tiesu medicīnas specialitātē 2014.gadā apgūst 9 rezidenti, no kuriem viens atrodas akadēmiskajā atvaļinājumā, 3 studē otro gadu, 5 rezidenti studijas uzsākuši 2014.gadā. Plānots, ka 2015.gadā un 2016. gadā ir nepieciešamas papildus pa divām valsts budžeta apmaksātās vietas rezidentūrā tiesu medicīnā.

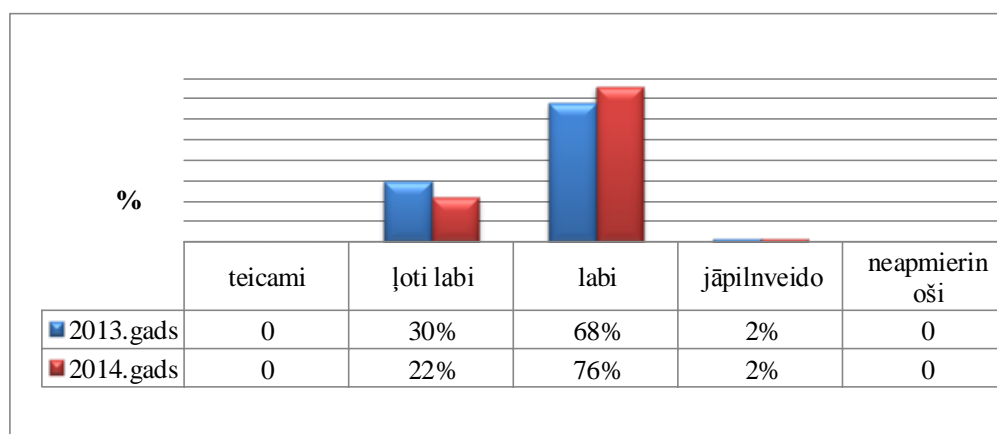
DARBA IZPILDES REZULTĀTU NOVĒRTĒŠANA

2014.gada novembrī veikta Centra darbinieku novērtēšana novērtēšanas elektroniskās veidlapas informācijas sistēmā (NEVIS), Centra struktūrvienību vadītājus vērtēja Centra direktores izveidotas komisijas. Organizēta mērķu definēšana 2014.gadam, vērtēta mērķu izpilde, darbinieku kompetences, amata pienākumu izpilde un noteiktas nepieciešamās apmācības 2015.gadam.

40.attēls **Kopējie darba izpildes novērtēšanas rezultāti 2014.gadā**

Salīdzinot ar 2013.gadu 2014.gada darba izpildes novērtēšanas rezultāti (procentuāli) ir sekojoši:

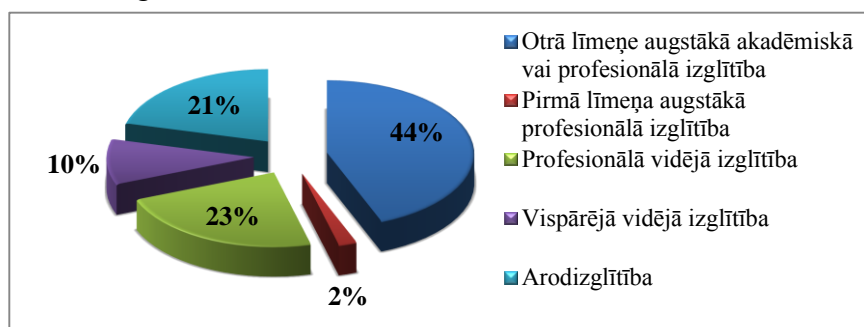

41.attēls. **Darba izpildes rezultātu salīdzinājums 2013.- 2014.gadā**

DARBINIEKU IZGLĪTĪBA

Personāla sadalījums pēc izglītības:

- otrā līmeņa augstākā akadēmiskā vai profesionālā izglītība ir 68 darbiniekiem,
- pirmā līmeņa augstākā profesionālā izglītība ir 3 darbiniekiem,
- vidējā profesionālā izglītība ir 35 darbiniekiem,
- vidējā vispārējā izglītība ir 16 darbiniekiem,
- arodizglītība ir 32 darbiniekiem.

42.attēls. **Darbinieku izglītības līmenis 2014.gadā**

DARBINIEKU KVALIFIKĀCIJAS UZTURĒŠANA

Centra personāla politika ir vērsta uz darbinieku kvalifikācijas paaugstināšanu, kas ir viens motivējošiem pasākumiem.

Darbinieku dalība 2014.gadā kvalifikācijas uzturēšanas pasākumos –ursos, semināros, kongresos, konferencēs, pieredzes apmaiņas pasākumos Latvijā un ārvalstīs apkopota tabulā:

26.tabula.

Darbinieku kvalifikācijas celšana 2014.gadā

Kvalifikācijas celšanas pasākums	Darbinieku skaits
Kvalifikācijas celšanas kursi, semināri, konferences un kongresi, pieredzes apmaiņas pasākumi Latvijā	73
Darbinieku dalība Veselības ministrijas organizētajā projektā „Veselības aprūpes un veicināšanas procesā iesaistīto institūciju personāla apmācība par kvalitātes pārvaldības sistēmu un standarta LVS EN ISO/IEC 17025:2005 „Testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju kompetences vispārīgās prasības” prasībām”	97
Darbinieku iekšējā apmācība „Darba drošība”, „Ētikas pamatprincipi un korupcijas riski”, „Personāla procesu integrācija Centra struktūrvienībās”	114
Kvalifikācijas celšanas kursi, semināri, konferences un kongresi, pieredzes apmaiņas pasākumi ārvalstīs	8

Darbinieku kvalifikācijas uzturēšanas pasākumu efektivitāte tiek izvērtēta izlases veidā. Secināts, ka:

- mācību efektivitātes vidējais rādītājs skalā no 0-4 (0- ļoti slikti, 1- slikti, 2- vāji, 3- labi, 4- ļoti labi) 2014.gadā ir 3,5;
- turpmāku sadarbību ar apmācību rīkotājiem atbalsta 79% aptaujāto; 11% no aptaujātajiem uzskata, ka turpmāka sadarbība nav nepieciešama, bet 10% uzskata, ka turpmāka sadarbība ar apmācību rīkotājiem ir daļēji nepieciešama;
- papildus apmācība nepieciešama 68% procentiem aptaujāto, bet 16% uzskata, ka nav nepieciešama papildus apmācība un 16% uzskata, ka papildus apmācība ir daļēji nepieciešama.

2014.gadā mācību plāns saskaņots ar Valsts administrācijas skolu, taču sakarā ar to, ka Veselības ministrija neiedalīja līdzekļus ieplānotajiem pasākumiem, apmaksāti tikai paši nepieciešamākie pasākumi (par tēmām: atalgojums, izmaiņas likumdošanā, risku vadība, finanses un grāmatvedība); daļa darbinieku ieguldīja personīgos līdzekļus savas kvalifikācijas uzturēšanā. Tika apmeklēti nepieciešamākie bezmaksas semināri (elektronisko dokumentu pārvaldības sistēmu ELDIS, „Veselības aprūpes un veicināšanas procesā iesaistīto institūciju personāla apmācība par kvalitātes pārvaldības sistēmu un standarta LVS EN ISO/IEC 17025:2005 programmas „Testēšanas kalibrēšanas laboratoriju kompetences vispārīgās prasības” prasībām”, „Veselības aprūpes kvalitātes pilnveidošana Latvijā”, „Iekšējās kontroles sistēmas un audita īpatnības valsts pārvaldē”, „Apmācības par administratīvā sloga samazināšanu un aprēķināšanu, izstrādājot tiesību aktu projektus un to anotācijas”, semināri Rīgas Stradiņa universitātē un Rīgas Austrumu klīniskajā universitātes slimnīcā ārstniecības personām u.c.).

DARBINIEKU VIEDOKĻA APZINĀŠANA

2014.gadā veikts Centra darbinieku apmierinātības pētījums ar mērķi noskaidrot darbinieku apmierinātību ar darbu un darba motivējošos faktorus. Aptauja veikta laika posmā no 11.11.2014. līdz 21.11.2014. un sagatavots aptaujas rezultātu kopsavilkums, kurā apkopoti 100 iesniegto anketu dati, kas ir 62,5 % no Centrā vidēji strādājošo darbinieku skaita.

Izvērtējot rezultātus, secināts:

- Nepieciešams uzlabot sekojošus faktoros:
 - pirmkārt, attīstības iespējas (svarīgums- 3,51, reālās situācijas vērtējums 2,97);
 - otrkārt, atalgojums un motivēšana (svarīgums 3,75, reālās situācijas vērtējums 3,03). Par šo faktoru saņemti arī visvairāk darbinieku ierosinājumu- no kopējā iesniegto ierosinājumu skaita 42%) saistīti ar atalgojuma palielināšanu, piemaksu un prēmēšanas ieviešanu, veselības apdrošināšanu darbiniekiem u.c. pasākumiem;
 - treškārt, jāuzlabo darba apstākļi (svarīgums 4,02, reālās situācijas vērtējums 3,53). Pārsvārā darbinieku ierosinājumi norāda uz materiāli – tehniskās bāzes uzlabošanu;
 - darba vide (prasības pret darba kvalitāti, mikroklimats struktūrvienībā, apmierinātība ar veicamo darbu) atbilst darbinieku vajadzībām (svarīguma vērtējums 4,02, reālās situācijas vērtējums 4,07);
 - informācijas aprīte iestādē atbilst darbinieku vajadzībām pēc svarīguma (svarīgums 3,83, reālās situācijas vērtējums 3,89), taču par nepietiekamu informācijas aprīti arī saņemti darbinieku ierosinājumi;
 - informācijas aprīte ir cieši saistīta ar tiešā vadītāja darba stilu un metodēm, tāpēc daži ierosinājumi, kas tika apkopoti kā informācijas aprīte, attiecas arī uz tiešā vadītāja darba stilu, un norāda uz to, ka ne vienmēr darbinieki saņem nepieciešamo informāciju;
 - tiešā vadītāja darba stila novērtējums (3,98) atbilst šī faktora svarīguma pakāpei (3,98), kas norāda uz to, ka kopumā darbinieki ir ļoti apmierināti ar savu tiešo vadītāju.
- Aptaujas dati tiks izmantoti motivējošu pasākumu plāna izstrādei 2015.gadā.
- Struktūrvienībās nepieciešams nodrošināt risku vadību un kontroli.
- Nepieciešami līdzekļi mācību plāna realizācijai.
- Jāuzlabo darba izpilde, jo tās vērtējuma rādītājs ir zemāks nekā iepriekšējā gadā.
- Jāuzlabo sadarbība starp Centra struktūrvienībām, kā arī starp struktūrvienības vadību un padotajiem, lai darbs ritētu daudz raitāk un produktīvāk, kā arī, lai izvairītos no nesaprašanās un pārpratumiem.
- Jāpilnveido ekspertu komisijām nepieciešamo speciālistu piesaistes mehānisms.
- Jāstrādā pie tā, lai EID spētu ievērot Pacientu tiesību likuma prasības, pieprasot no PMLP aktuālos datus par pacientiem un to tuviniekiem.

KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Klientiem (tiesībsargājošām, ārstniecības iestādēm u.c.) sniegtas konsultācijas, t.sk., sniegta palīdzība lēmumos jautājumu sagatavošanā, ekspertīžu metožu izvēlē, rezultātu izpratnē u.c. gadījumos, kā arī Centra darbinieki (eksperti) veica konsultatīvu darbu lekciju un skaidrojošu pārrunu veidā medicīnas un tiesībsargājošās iestādēs (dažādos līmeņos – iestādes līmenī, nodaļas līmenī, individuālas pārrunas ar ārstiem/ tiesībsargājošo iestāžu darbiniekiem) ar mērķi nepilnību novēršana medicīniskajā/ tiesībsargājošo iestāžu Centram iesniedzamajā dokumentācijā.

Sadarbība ar klientiem (procesa virzītājiem, tiesu darbiniekiem, privātpersonām, u.c.) Centra struktūrvienībām ir laba.

Uzturēta Centra mājaslapa un portālā www.latvija.lv esošā informācija par Centra sniegtajiem pakalpojumiem.

Centra darbinieki, t.sk., vadība un struktūrvienību vadītāji piedalījušies profesionālo apmācību programmu realizācijā valsts policijas darbiniekiem, Latvijas Universitātes Juridiskās un Ķīmijas fakultātes studentiem, Valsts policijas koledžas studentiem, Alberta koledžas studentiem, Latvijas Lauksaimniecības universitātes Veterinārmedicīnas fakultātes studentiem, Rīgas Stradiņu universitātes un Latvijas universitātes Medicīnas fakultātes studentiem un rezidenti, Pļavnieku ģimnāzijas 10.klases skolniekiem.

Par 2014.gada iestādes darba kvalitāti var spriest pēc sūdzību skaita – 2 (2013.gadā – 3 sūdzības), kas, salīdzinot ar Centra darbinieku skaitu un darba apjomu, ir ļoti mazs.

PASĀKUMI, KAS VEIKTI PAKALPOJUMU KVALITĀTES UN IESTĀDES ADMINISTRĒŠANAS UZLABOŠANAI

Centra stratēģijas projekta izstrāde: sagatavots “Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra darbības stratēģija 2014.-2016.gadam” projekts un 2014.gada 30.maijā iesniegts Veselības ministrijā.

Kvalitātes pārvaldības sistēmas izstrāde un ieviešana: 2014.gadā Centrā atbilstoši standarta LVS EN ISO/IEC 17025:2005 „Testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju kompetences vispārīgās prasības” prasībām ieviesta kvalitātes pārvaldības sistēma: izstrādāts kvalitātes pārvaldības sistēmas prasību ieviešanas plāns EID nodaļām un laboratorijām, organizētas Centra darbinieku iekšējās apmācības un sniegtas konsultācijas, aktualizēta kvalitātes rokasgrāmata, izstrādātas un apstiprinātas procedūras un veidlapas TTL, TMĢSL (seroloģijas jomā), TMKL sagatavoti procedūru un veidlapu projekti.

Veikti iekšējie kvalitātes auditi Centra struktūrvienībās: izstrādāta un ar 2014.gada 6.jūnijā rīkojumu Nr. V1.1.-4/57 „Par kvalitātes auditu programmas 2014.gadam apstiprināšanu” apstiprināta auditu programma EID laboratorijās (TMĢSL, TTL) un 2014.gada 4.septembrī apstiprināta auditu programma „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra iekšējo kvalitātes auditu programma 2014.gada 4.ceturksnim” EID nodaļām. Visi plānotie auditi veikti.

Izstrādātas un auditu veikšanai izmantotas auditu protokolu jautājumu vienotās formas (2014.gada 30.septembra rīkojums Nr. V1.1.-4/90 “Par audita protokolu jautājumu vienotās formas apstiprināšanu”). Veikta 4 iekšējo auditoru apmācība (3 no tiem - vadošā auditora klātbūtnē).

Centra EID 2 laboratoriju metožu akreditācija Latvijas Nacionālajā akreditācijas birojā (LATAK): 2014.gadā veikta 1 TMĢSL metodes („Cilvēka bioloģiskā materiāla DNS genotipa noteikšana”) uzraudzība un 4 TTL metožu akreditācija (“Barbiturātu noteikšana biomateriālā”, “Kokaīna noteikšana biomateriālā”, “Opiātu noteikšana biomateriālā”, “Kanabinoīdu noteikšana biomateriālā”). LATAK piešķirtais reģistrācijas Nr.: LATAK-T-484-01-2013.

Latvijas audu bankas nodaļas (LABN) sertifikācija Zāļu valsts aģentūrā (ZVA): 2014.gadā atbilstoši MK 2013.gada 22.oktobra noteikumu Nr.1176 “Cilvēka audu un šūnu izmantošanas kārtība” un kvalitātes vadības sistēmas prasībām, veikta LABN dokumentācijas sagatavošana, noslēgti sadarbības līgumi ar ārstniecības iestādēm, veikta LABN zāles gaisa kvalitātes testēšana, novērti ZVA un Veselības ministrijas uzrādītie trūkumi.

Ar 2015.gada 15.janvāri LABN ir tiesīga veikt audu un šūnu izmantošanas darbības: kaulu, acu audu un ribu skrimšļu ziedošana, ieguve, laboratoriskā izmeklēšana, apstrāde un uzglabāšana (ZVA audu un šūnu izmantošanas atļauja Nr. AC-2).

Veiktas korektīvās un preventīvās darbības: konstatētajām neatbilstībām (t.sk., iekšējo un ārējo auditu laikā) tika veiktas korektīvās un/vai korekcijas darbības.

Tiešo funkciju izpildes kvalitātes kontrole: 2014.gada 30.septembrī izstrādāta un apstiprināta iekšējās kontroles sistēmas procedūra VTMEC-P-03 “Testēšanas rezultātu iekšējā kvalitātes kontrole”, kura paredz Centra EID struktūrvienībās periodiski (ne retāk kā 1 x ceturksnī) veikt visa veida atbilžu rezultātu atbilstības kontroli.

Organizētas iekšējās un ārējās Centra darbinieku apmācības: atbilstoši Centra 2013.gada apmācību plānam organizētas Centra darbinieku apmācības. Darbinieku apmācība notikusi finanšu līdzekļu iespēju robežās, izmantotas visas iespējas piedalīties Valsts administrācijas skolas rīkotajās bezmaksas apmācībās, kā arī nodrošināta daļēja darbinieku bezmaksas apmācība darbam ELDISē un kvalitātes vadībā, kuru organizēja Veselības

ministrija. Organizētas arī iekšējās apmācības, darbinieki apmeklēja seminārus un konferences arī par saviem līdzekļiem.

Dalība kontroldarbos un pieredzes apmaiņa: iespēju robežās nodrošināta dalība starptautiskajos kontroldarbos/prasmes pārbaudēs (TMĢSL, TTL). 2014.gadā TMĢSL personālam veiktas arī 3 iekšējās prasmes pārbaudes.

Centrā pielietoto metožu aktualizācija un reģistrācija Tiesu ekspertu padomē: turpināta Centrā ekspertīžu un izpētes veikšanai pielietoto metožu aktualizācija.

2014.gadā izstrādātas un iesniegtas Tiesu ekspertu padomē 2 metodes:

- 1) „Tiesu medicīnas ekspertīzes veikšanas metode gadījumos, kas saistīti ar ārstniecības personu profesionālo darbību”.
- 2) „Metode organisko šķīdinātāju noteikšanai”.

Centra darbinieku viedokļa izziņošana: 2014.gadā veikta Centra darbinieku aptauja, lai noskaidrotu darbinieku apmierinātību ar darbu un darbu motivējošos faktorus.

Sadarbība ar tiesībsargājošām, ārstniecības u.c. iestādēm (informatīvā nolūkā): klientiem sniegtas konsultācijas, t.sk., palīdzība jautājumu sagatavošanā lēmumos, ekspertīžu metožu izvēlē, rezultātu izpratnē u.c. gadījumos, kā arī Centra darbinieki (eksperti) vadīja konsultatīvu darbu lekciju un skaidrojošu pārrunu veidā medicīnas un tiesībsargājošās iestādēs (dažādos līmeņos – iestādes līmenī, nodaļas līmenī, individuālas pārrunas ar ārstiem/tiesībsargājošo iestāžu darbiniekiem) ar mērķi nepilnību novēršana medicīniskajā/tiesībsargājošo iestāžu Centram iesniedzamajā dokumentācijā.

Sagatavota un iesniegta apmācību programma Valsts policijas koledžai semināru organizēšanai policijas darbiniekiem par aktuāliem jautājumiem tiesu medicīnas jomā: notikuma vietas apskate, lietisko pierādījumu izņemšana notikuma vietā un to nosūtīšanas kārtība izmeklēšanai, lēmumu par tiesu medicīniskās ekspertīzes nozīmēšanu noformēšanas pamatprincipiem u.c.

Centra mājaslapas uzturēšana: atbilstoši normatīvajiem aktiem veikts darbs pie mājas lapas informatīvo sadaļu sakārtošanas, aktualizēšanas un pilnveidošanas.

Korupcijas risku novēršana: sakārtota Centra normatīvā bāze (2014.gada 27.jūnijā izstrādāts iekšējais normatīvais akts Nr.11-2014 “Interesu konflikta novēršanas politika”) un identificēti iespējamie korupciju riski Centrā, veicot to novērtēšanu, izstrādāts pretkorupcijas pasākumu plāns 2014.gadam.

Risku mazināšanas pasākumu noteikšana: 2014.gadā izvērtēti Centrā iespējamie riski, to biežums un varbūtība, kā arī noteikti atbildīgie risku mazināšanai.

Iekšējo normatīvo aktu un līgumu izstrāde: aktualizēti vai izstrādāti 51 iekšējais normatīvais akts (kārtības – 23, noteikumi – 6 nolikumi – 4, reglamentu – 18). Izskatīti (t.sk., izstrādāti, aktualizēti) 138 līgumi (106 uzņēmuma līgumi: (no tiem 63 ir noslēgti ar ārstiem – konsultantiem, 34 par rezidentu apmācību un 9 par dažādiem pakalpojumiem no fiziskām personām); 24 saimnieciskie līgumi; 8 telpu un zemes nomas līgumi).

Dalība ārējo normatīvo aktu izstrādē: kopumā Centrs piedalījies 10 ārējo normatīvo aktu izstrādē (Valsts dienesta likums; Publisko pakalpojumu likums; Ministru kabineta 2013.gada 10.septembra noteikumi Nr.807 „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis”; Valsts pārvaldes grafiskā standarta ieviešanā; Ministru kabineta noteikumu projekts „Noteikumi par atbalsta pasākumiem darba devējiem darbinieku papildu izglītošanā, atbalsta pasākumu īstenošanas kārtību un kritēriju atbalsta saņemšanai”; Grozījumi Ministru kabineta 2007.gada 27.marta noteikumos Nr.215 „Kārtība, kādā veicama smadzeņu un bioloģiskās nāves fakta konstatēšana un miruša cilvēka nodošana apbedīšanai”; Ministru kabineta noteikumu projekts „Personas datu apstrādes atbilstības novērtējuma izstrādes un iesniegšanas kārtība”; Ministru kabineta noteikuma projektu „Grozījumi Ministru kabineta 2001.gada 30.janvāra noteikumos Nr. 40 „Personas datu aizsardzības obligātās tehniskās un organizatoriskās prasības””; Likums „Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un

piemērošanas kārtību”; Par „vienas pieturas aģentūras” modeļa izveidi darbā ar no vardarbības cietušajiem bērniem).

Centra nomenklatūras precizēšana: 2014.gadā precizēta lietu nomenklatūra 2015.gadam.

Centra strukturālās izmaiņas: lai optimizētu organizatoriskos darbus, 2014.gadā veiktas izmaiņas Centra organizatoriskajā struktūrā (Centra 2013.gada 19.decembra rīkojums Nr.V1.1.-4/136).

Remonti: 2014.gadā realizēts projekts KPFI ietvaros „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra ēkas (Hipokrāta ielā 2, Rīgā) energoefektivitātes paaugstinoši vienkāršotas renovācijas darbi”, kā rezultātā ēkai nomainīti logi, nosiltināta fasāde un jumts, un ierīkota jauna ventilācijas sistēma. Veikts Lietvedības nodaļas kabineta un ēkas vestibila remonts.

EID Klīniskās tiesu medicīniskās ekspertīzes nodaļas ēkai (Maskavas ielā 80, Rīgā) izbūvēta invalīdu uzbrauktuve un uzstādīts jauns gāzes apkures katls.

Centra ēkai Pļaviņās, Daugavas ielā 54a veikta ēkas renovācijai nepieciešamās būvniecības koptāmes izstrāde un siltumtīklu nomaiņa.

Inetrneta pieslēguma modernizācija: Centrā (Hipokrāta ielā 2, Rīga) ievilkts optiskā kabeļa pielēgums.

Tiešu funkciju nodrošināšana: iegādātas un uzstādītas 2 aukstumkameras mirušo uzglabāšanai (Daugavpilī, Siguldas ielā 24, un Rēzeknē, 18.novembra ielā 41), ekspertu darbam 10 fotoaparāti, Mini Bluemaxx TM III KIT gaismas iekārtu asins un izdalījumu traipu atklāšanai, apdrošināta tiesu medicīnas eksperti veselība un apdrošināti pret nelaimes gadījumiem.

Administrēšanas/lietvedības procesa atvieglošana: iegādāti datori, monitori un printeri, veikta testēšana, programmnodrošinājuma instalēšana (iegādātas antivīrusa atjaunošanas licences – 100), datortehnikas sadale un uzstādīšana struktūrvienībās (datori – 32, monitori – 32, printeri – 7). Nodrošināts darbs pie elektroniskās lietvedības dokumentu informācijas sistēmas (turpmāk – ELDIS) pilnveidošanas Centra pārvaldības sistēmā un notikušas Centra darbinieku apmācības ELDIS pielietošanā.

Centra darba vides sakārtošana: 2014.gadā organizēta un nodrošināta makulatūras, metāllūžņu un atkritumu izvešana, nodota utilizācijai savu laiku nokalpojusi datortehnika un sadzīves tehnika. Nodotas utilizācijai bīstamās ķīmiskās vielas, laboratorijas trauki, biomateriāls, reaģenti, priekšmetstikli, vienreizējās aizsardzības līdzekļi 1177 kg svarā.

2014.gadā pabeigts Centram nevajadzīgās valsts kustamās mantas atsavināšanas process – atsavinātas sirds vārstuļu uzglabāšanai un transportēšanai paredzētās iekārtas, pārdodot par brīvu cenu. Saņemta Veselības ministrijas atļauja Centram piederošo dīzeļģeneratoru atsavināt, pārdodot par brīvu cenu. 2014.gadā nodota Valsts ieņēmuma dienestam Centrā uzkrātā (1995. – 2011.g.) bezīpašnieka manta.

PASĀKUMI, KAS VEIKTI VADĪBAS AUDITA UN IEKŠĒJĀS KONTROLES IETEIKUMU REALIZĀCIJAI

IEKŠĒJĀ KVALITĀTES KONTROLE

1. Iekšējie kvalitātes auditi

Pamatojoties uz Centra 2014.gada 6.jūnija rīkojumu Nr. V1.1.-4/57 „Par kvalitātes auditu programmas 2014.gadam apstiprināšanu” veikti 6 auditi.

Auditu laikā konstatētās neatbilstības novērstas, veicot korektīvās darbības un korektīvo darbību efektivitāte tiks izvērtēta 2015.gadā.

2. Auditi Centra Ekspertīzes un izpētes departamenta nodaļās

Pamatojoties uz Centra 2014.gada 4.septembrī apstiprināto auditu programmu „Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra iekšējo kvalitātes auditu programma 2014.gada 4.ceturksnim” veikti 3 auditi. Auditā veikšanai izmantotas 2014.gadā izstrādātās un ar Centra 2014.gada 30.septembra rīkojums Nr. V1.1.-4/90 „Par audita protokolu jautājumu vienotās formas apstiprināšanu” apstiprinātās auditu protokolu jautājumu vienotās formas.

Auditu laikā konstatētās neatbilstības novērstas, veicot korektīvās darbības un korektīvo darbību efektivitāte tiks izvērtēta 2015.gadā.

3. Darba procesā konstatētās neatbilstības un to novēršana

2014.gadā sastādīti 3 neatbilstību protokoli. Neatbilstības novērstas, veicot nepieciešamo iekārtu remontu vai veicot izmaiņas vienā no testēšanas procesu posmiem. Izvērtēta korektīvo darbību efektivitāte.

4. Iekšējā darba kvalitātes kontrole

Pamatojoties uz Centra 2014.gada 30.septembra rīkojumu Nr. V1.1.-4/89 „Par testēšanas rezultātu iekšējo kvalitātes kontroli” apstiprināta Centra procedūra VTMEC-P-03 „Testēšanas rezultātu iekšējā kvalitātes kontrole”, pamatojoties uz kuru periodiski (ne retāk kā 1 x ceturksnī) notiek visu atbilžu veidu rezultātu atbilstības kontrole.

Centra Ekspertīzes un izpētes departamenta nodaļās veikta spirta aprites kontrole.

5. Iekšējās kontroles sistēmas pašnovērtējums

Pamatojoties uz Veselības ministrijas 2013.gada 10.novembrī apstiprinātajām “Vadlīnijas korupcijas risku mazināšanai Veselības ministrijas ārstniecības iestādēs/kapitālsabiedrībās” (turpmāk – vadlīnijas), lai mazinātu interešu konflikta un korupcijas riskus Centra darbībā, veikta normatīvās bāzes precizēšana (03.04.2014. iekšējais normatīvais akts Nr.6-2014 „Ētikas kodekss”, 27.06.14. iekšējais normatīvais akts Nr.11-2014 „Interesu konflikta novēršanas politik”, 03.11.14. iekšējais normatīvais akts Nr.31-2014 „Dāvanu pieņemšanas un uzskaites kārtība” u.c.), izvērtēti korupcijas riskiem visvairāk pakļautie amati un kontroles mehānismi attiecībā uz šajos amatos strādājošajiem, izstrādāts pretkorupcijas pasākumu plāns 2014.gadam un organizēta Centra darbinieku apmācīšana. Ņemot vērā visu iepriekšminēto, kā arī maksājumu plūsmas caurskatāmību (klienti maksas pakalpojumu gadījumā par pakalpojumu norēķinās ar bankas pārskaitījumu vai bankas termināla palīdzību – netiek pieņemti maksājumi skaidrā naudā) secināts, ka iekšējā kontroles sistēma ir efektīva.

ĀRĒJO INSTITŪCIJU VĒRTĒJUMI

2014.gadā Centrā veikti 3 ārējo institūciju auditi, pēc kuru ieteikumiem savukārt veiktas korektīvās un preventīvās darbības:

1. Veselības ministrijas audits „Tiesu medicīnas pakalpojumi, izglītība un konsultācijas”

Veselības ministrijas iekšējie auditori izvērtēja visas Centra pamatfunkcijas un ziņojuma kopsavilkumā Centra sistēmas darbība atzīta kā funkcionāli efektīva.

Audita laikā konstatētās neatbilstības daļēji novērstas 2014.gadā (2015.gadā plānots novērst visas atlikušās Veselības ministrijas konstatētās neatbilstības) un ieteikumi ņemti vērā.

2. Zāļu valsts aģentūras novērtēšanas audits Centra Latvijas audu bankas nodaļā

Audita laikā konstatētās neatbilstības novērstas un ar 2015.gada 15.janvāri Centra Latvijas audu bankas nodaļa ir tiesīga veikt audu un šūnu izmantošanas darbības: kaulu, acu audu un ribu skrimšļu ziedošana, ieguve, laboratoriskā izmeklēšana, apstrāde, uzglabāšana (Zāļu valsts aģentūras audu un šūnu izmantošanas atļauja Nr. AC-2).

3. Latvijas Nacionālais akreditācijas biroja uzraudzības un sfēras paplašināšanas audits

2014.gadā 26.novembrī Latvijas Nacionālais akreditācijas biroja vērtētāji veica uzraudzības auditu Centra Ekspertīzes un izpētes departamenta Tiesu medicīnas ģenētikas un seroloģijas laboratorijā un Tiesu toksikoloģijas laboratorijā sfēras paplašināšanas nolūkā.

2015.gada 6.janvārī Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs pieņēma lēmumu par Centra Ekspertīzes un izpētes departamenta akreditācijas sfēras paplašināšanu ar 4 Tiesu toksikoloģijas laboratorijas metodēm „Psihoaktīvo vielu identificēšana cilvēka bioloģiskajā materiālā un lietiskajos pierādījumos” jomā.

STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

Centra tiesu medicīnas ekspertiem 2014.gadā notikusi informatīva sadarbība ar kolēģiem Igaunijā (Valsts tiesu medicīnas dienests) un Lietuvā, Baltijas tiesu medicīnas ekspertu asociāciju BMLA (*Baltic Medico-Legal Association*), Eiropas tiesu institūtu apvienības ENFSI (*European Network of Forensic Science Institutes*) DNS darba grupu un Eiropas narkotiku un narkomānijas uzraudzības centra Fokālo punktu par mirstību saistībā ar narkotisko un psihotropo vielu lietošanu Rīgā un Latvijā.

Centrs piedalās Eiropas Audu banku asociācijas EATB (*European Association of Tissue Banks*) organizētajos kongresos un pasākumos. Eksperti piedalījās 23.ikgadējā starptautiskajā EATB kongresā Zviedrijā Lundā.

Centra tiesu medicīnas eksperti 2014.gadā piedalījās, t.sk., ar ziņojumiem, sekojošās konferencēs, kongresos un simpozijos:

1. Seminārs "*Statistical methods in forensic genetics*" 10.04.2014., Viļņa, Lietuva;
2. Baltijas-Vācijas patologu simpozijis;
3. 23.starptautiskā Alpu-Adrijas-Panonijas Tiesu medicīnas konference 26.-28.06.2014. Lozannā, Šveicē (referāts „*Involvement problems of foreign medical experts in the court process*”);
4. *17th Annual Meeting of ESCV Prague* 28.09.-1.10.2014. (stenda referāts „*Correlations of HIV-6, S 100 and CD68 Immunoexpression in Olfactory pathways and Frontal Lobe in Case of Encephalopathy*”);
5. Starptautisks seminārs tiesu traumatoloģijā 15.-16.05.2014.(lektors BMLA biedrs prof. V.Popovs).

Kā viena no starptautiskajām sadarbības formām Centram ir dalība starptautiskajās prasmes pārbaudēs/kontroldarbos. 2014. gadā kontroldarbos piedalījās TMĢSL un TTL eksperti:

1. Dalība GEDNAP (*German Society of Legal Medicine DNA Profiling Group* – Vācijas Tiesu medicīnas biedrības DNS profila noteikšanas grupa) organizētajās starptautiskajās prasmes pārbaudēs (sadarbība no 2001.gada). TMĢSL 2014.gada jūnijā saņēma sertifikātus par veiksmīgu dalību 2013.gada pārbaudes darbā (kopumā ir pozitīvs novērtējums par visām TMĢSL pielietojamām autosomālajām, X-hromosomālajām un Y-hromosomālajām sistēmām, kā arī traipu identifikāciju). 2014.gada 11. decembrī nosūtīti pārbaudei 2014.gadā veikto starptautisko pārbaudes darbu rezultāti (pārbaudei iesniegti izmeklējumu rezultāti par visām TMĢSL pielietojamām autosomālajām, Y-hromosomālajām un X-hromosomālajām sistēmām, kā arī traipu identifikācijām).
2. Dalība starptautiskās prasmes pārbaudes UNODC (United Nations Office on Drugs and Crime) organizētajos kontroldarbos. 2014.gadā TTL veica 1 kontroldarbu.

PLĀNOTIE PASĀKUMI 2015.GADĀ

GALVENIE UZDEVUMI UN PASĀKUMI 2015.GADĀ

1. Uzlabot iestādes sniegto pakalpojumu kvalitāti, nodrošinot darba vides un darba tehnoloģiskā procesa uzlabošanu:
 - 1.1. Kvalitātes pārvaldības sistēmas ieviešana TMKL un THL (iesākts 2014.gadā).
 - 1.2. Elektroniskās lietvedības dokumentu informācijas sistēmas (ELDIS) pilnveidošana un ieviešana visās Centra struktūrvienībās (ieskaitot reģionālās nodaļas).
 - 1.3. Centra elektroniskās ekspertīžu reģistrācijas sistēmas ieviešana Centra Ekspertīzes un izpētes departamenta struktūrvienībās.
 - 1.4. Aktualizēt jaunās politikas iniciatīvas un administratīvās kapacitātes stiprināšanas pasākumus (turpmāk – JPI) 2016.-2018.gadiem.
 - 1.5. Iekšējā normatīvā dokumenta izstrādāšana par ELDIS lietošanu (īsa lietošanas instrukcija).
 - 1.6. Centra mājaslapas modernizācija.
2. Uzlabot infrastruktūru, ja Veselības ministrija piešķirs papildfinansējumu:
 - 2.1. Zemgales reģiona Pļaviņu tiesu medicīniskās ekspertīzes ēkas Daugavas ielā 54a renovācija.
 - 2.2. Centra ēkas Hipokrāta iela 2, Rīgā, telpu renovācija.
3. Nodrošināt pasākumus korupcijas risku mazināšanai:
 - 3.1. Izstrādāt pretkorupcijas pasākumu plānu 2015.gadam, identificēt korupcijas riskiem visvairāk pakļautos amatus, un attiecībā uz šiem amatiem noteikt kontroles mehānismus, izvērtēt 2014.gada pretkorupcijas pasākumu plāna izpildi.
 - 3.2. Ieviest Veselības ministrijas priekšlikumus vadlīnijām korupcijas risku mazināšanai.
4. Pilnveidot Centra pārvaldību un normatīvo regulējumu:
 - 4.1. Izstrādāt un iesniegt priekšlikumus par izdienas pensiju piešķiršanai Centra ekspertu, ārstniecības un aprūpes personu un ārstniecības un aprūpes personu atbalsta personāla.
 - 4.2. Pārskatīt Centra normatīvo bāzi (t.sk., rīkojumus) un sagatavot to uzskaiti, kura tiktu izvietota uz servera (precizējot uz kādu struktūrvienību vai darbinieku amata grupu šis rīkojums ir attiecināms).
 - 4.3. Aktualizēt Centra dokumentāciju, t.sk., Centra un Centra struktūrvienību reglamentus saskaņā ar VM audita norādījumiem.
 - 4.4. Izstrādāt vienotu pieeju iestādes un struktūrvienību darba plāniem, nodrošinot savstarpējo hierarhisko saskaņotību.
 - 4.5. Nodrošināt plānveidīgu, visaptverošu un vispusīgu ekspertīžu un izpētes kvalitātes kontroli.
 - 4.6. Izstrādāt risku vadības sistēmu.
 - 4.7. Pārskatīt un papildināt Centra rezultatīvo rādītāju kopumu.
 - 4.8. Pārstrādāt iekšējos normatīvos aktus par procedūrām (tiešo funkciju izpildes jomā).
 - 4.9. Izstrādāt un ieviest praksē metodiskās vadlīnijas.
 - 4.10. Izstrādāt funkciju izpildes metodiskās vadības dokumentu strukturētu sistēmu.
 - 4.11. LATAK konstatēto trūkumu novēršana
 - 4.12. Ekspertīzes un izpētes veikšanas izmaksu pārskatīšana, t.sk., organizējot darba laika hronometrāžu struktūrvienībās; izstrādājot un ieviešot punktu sistēmu visās EID struktūrvienībās, lai nodrošinātu iespējami vienlīdzīgāku noslodzi tiesu medicīnas ekspertiem (iesākts 2014. gadā).

5. Stiprināt sabiedrības līdzdalību iestādes iniciatīvām;
6. Veicināt cilvēkresursu piesaisti, nodarbināto kvalifikācijas paaugstināšanu, klientorientētu komunikāciju un apkalpošanu:
 - 6.1. Realizēt rezidentu apmācību tiesu medicīnas ekspertu specialitātē.
 - 6.2. Plānot jaunajiem speciālistiem- rezidentiem darba vietas, nodrošinot viņu piesaisti pēc rezidentūras pabeigšanas 2016.—2020.g.
 - 6.3. Realizēt tiesu medicīnas ekspertu un ārstniecības personu atbalsta apmācību programmas.
 - 6.4. Nodrošināt informācijas apmaiņu par tehnoloģiskām novitātēm tiesu medicīnisko ekspertīžu jomā starp VTMEC laboratorijām un nodaļām
 - 6.5. Izstrādāt Centra darbinieku mācību un komandējumu plānus atbilstoši darbinieku kompetenču pilnveidošanas nepieciešamībai.
 - 6.6. Sagatavot informāciju tiesībsargājošām un ārstniecības iestādēm par aktuāliem jautājumiem, kas saistīti ar ekspertīzēm un izpēti, t.sk., izveidot Centra mājaslapā sadaļu “Biežāk uzdotie jautājumi”.

PLĀNOTIE SADARBĪBAS PROJEKTI UN PĒTĪJUMI

2015.gadā turpināsies sadarbība ar Rīgas Stradiņa universitātes Tālākizglītības fakultāti rezidentu apmācībā un tiesu medicīnas ekspertīzē iesaistīto speciālistu pēcdiploma apmācību nodrošināšanā un sadarbība ar Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīcas (turpmāk – RAKUS) Sepses un toksikoloģijas klīniku tiesu toksikoloģisko ekspressanalīžu veikšanā un tiks uzsākts sadarbības projekts par tiesu histoloģisko izmeklējumu starplaboratoriju testēšanu ar RAKUS Patoloģijas centru.

Centra Latvijas audu bankas nodaļai 2013.gadā tika noslēgti sadarbības līgumi ar ārstniecības iestādēm, kurām Centrs nodod iegūtos transplantātus: Valsts Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīcu, P.Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcu un slimnīcu „Biķernieki”, kā arī noslēgts trīspusējās sadarbības līgums ar Valsts asinsdonoru centru par asins paraugu testēšanu. Šī sadarbība turpināsies arī 2015.gadā.

Direktore

A.Mežsarga

Dūmiņa 67536046
Diana.Dumina@vtmec.gov.lv

Blūma 67536138
Eva.Bluma@vtmec.gov.lv